

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
« _____ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Фінанси та облік в підприємстві»

на тему: **Транспарентність фінансової звітності підприємств: роль у корпоративному управлінні та забезпеченні сталого розвитку**

Здобувачки групи ЕН-02/2ф Білошапки Вікторії Анатоліївни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Вікторія БІЛОШАПКА

Керівник: к.е.н, доцент кафедри ФТП _____ Людмила ЗАХАРКІНА

Суми 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.

Лариса ГРИЦЕНКО

(підпис)

«08» 04 2024 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувача (ки) групи *ЕН-02/2ф* інституту (центру) *ННІ БіЕМ*
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Білошапки Вікторії Анатоліївни

Тема роботи: *Транспарентність фінансової звітності підприємств: роль у корпоративному управлінні та забезпеченні сталого розвитку*

Затверджено наказом по СумДУ №0580-VI від «24» травня 2024 р.

Термін здачі здобувачем (кою) завершеної роботи «25» травня 2024 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

теоретичні аспекти транспарентності фінансової звітності підприємств; роль транспарентності фінансової звітності у корпоративному управлінні підприємств; аналіз впливу транспарентності фінансової звітності на сталий розвиток підприємств; проблеми та перспективи забезпечення транспарентності фінансової звітності підприємств в Україні; технологічні інструменти забезпечення транспарентності фінансової звітності підприємств

Дата видачі завдання: «08» 04 2024р.

Керівник к.е.н, доцент Людмила ЗАХАРКІНА _____

Завдання прийнято до виконання «08» 04 2024 р. _____Вікторія БІЛОШАПКА

ABSTRACT

of the Bachelor's Degree Qualification Thesis
on the topic: Transparency of Corporate Financial Reporting: The Role in
Corporate Governance and Ensuring Sustainable Development
by Viktoriia Biloshapka

The main content of the qualification work is set out on 46 pages, and the list of references includes 57 titles. The work contains 10 tables, 10 figures and 3 appendixes.

Relevance of the study. Today, in the period of active digitalisation processes, the issue of full coverage of information about the activities of enterprises is becoming increasingly acute. On the one hand, digital tools make the publication of information on the activities of corporate enterprises easier and more accessible to a wider range of stakeholders, and on the other hand, there are a large number of external threats and risks associated with the dissemination of information. The growing need for financial data transparency is driven by both regulatory requirements and expectations of investors, shareholders and other stakeholders. Transparency of financial statements is an important component of effective corporate governance. It ensures a higher level of control and accountability, reduces the risks of fraud and corruption, and contributes to a better understanding of the company's financial position and strategic decision-making aimed at efficient resource management.

Given the importance of financial reporting transparency for the successful operation of enterprises, the study of its role in corporate governance and sustainable development is very relevant and has great practical potential for further research.

The purpose of the qualification work is to study the theoretical and practical aspects of assessing the level of transparency of financial statements, to determine the role of such transparency in corporate governance and ensuring sustainable development of enterprises.

The object of the study is the transparency of financial statements of enterprises.

The subject of the study is the role of financial reporting transparency in corporate governance and sustainable development of enterprises.

Research methods. The following research methods were used in the process of writing the paper: method of scientific abstraction, bibliometric method, method of comparison, logical generalisation, methods of analysis and synthesis, grouping, statistical methods, in particular, graphical, tabular, calculation of relative, absolute, average indicators and coefficient analysis.

The main part of the paper consists of an introduction, five chapters and conclusions. The first section analyses theoretical aspects of financial reporting transparency. Based on the interpretation of the concept of 'transparency' by various scholars, the author has formed his own scientific interpretation of this category: «Transparency is a concept that characterises the state of transparency, openness, accessibility and comprehensibility of information, processes, decisions and activities and provides all interested users with necessary and reliable information for making rational decisions.» Using the VOSviewer software, according to the Scopus database, 2421 articles on the topic of 'transparency, finance' were analysed and a terminological model was formed, and it was found that transparency is interconnected not only with economic categories, but also with social factors, since transparency largely depends on human activity and their interest. There is also a correlation between transparency and political terminology, which also points to the importance of the state's role in ensuring transparency. Google Trends has shown that over the past 5 years, the interest of academics and entrepreneurs in this topic has continued to grow. It is also determined that the state policy on information disclosure plays an important role in the formation of transparent financial reporting. Compliance with IFRS, as well as the introduction of certain disclosure requirements, are necessary to ensure transparency in corporate structures.

The second section analyses the role of financial reporting transparency in corporate governance and establishes that transparency plays a significant role in the management of a corporate enterprise. First of all, it is worth noting that increasing transparency of enterprises will improve relations with stakeholders, make

management decisions more informed and bring a significant number of benefits to the financial performance of corporate enterprises, but it is important to weigh the risks and benefits before deciding to increase transparency. To minimise the risks, it is important to implement robust security measures, improve cyber defences and access controls, and train team members on the importance of protecting confidential information. In other words, it has been established that, when done right, transparency is a promising tool for promoting accountability, collaboration and informed decision-making in companies that are truly project and portfolio management oriented.

The third section uses the Benesch model to analyse the impact of financial reporting transparency on the sustainable development of enterprises on the example of 3 leading Ukrainian enterprises of different industries. It was found that since most indicators of financial condition at the analysed enterprises have a negative trend in the years of probability of manipulation of financial statements, there is a close connection between the probability of manipulation of financial statements and changes in financial condition. The ESG Transparency Index has also shown that disclosure of information on environmental and social activities of enterprises is an important component of the formation of transparent activities.

The fourth section identifies a significant number of obstacles to increasing transparency: the lack of a unified methodology for calculating and assessing the level of transparency of financial statements, insufficient legal framework, non-compliance with accounting principles, corruption and shadowing, biased attitudes to information disclosure, and low levels of corporate governance. It also summarises the ways to avoid these obstacles or minimise their impact on a particular company.

The fifth section discusses technological tools for ensuring transparency of financial statements, including artificial intelligence, machine learning, the Internet of Things, cloud technologies, Blockchain, e-commerce platforms, cybersecurity technologies, smart contracts and analytics automation. It is determined that automation simplifies manual operations, while artificial intelligence can automate complex tasks, cloud technologies provide secure storage and easy access to reporting. Blockchain technology changes the usual processes and improves the security of

operations and reporting, and provides an immutable register of transactions, which facilitates the audit of financial statements. And cybersecurity technologies can reduce the risks that arise when using information technology. In other words, the use of these technologies helps businesses to operate more transparently and without threats.

Approbation of the results of qualification thesis. Validation of the research was conducted at the International Scientific-Practical Conference "Digital transformations and innovative technologies in the economy: challenges, realities, strategies" (Sumy, 2024) [56]. The qualification work was carried out as part of the study, financed from the budget funds of the Ministry of Education and Culture of Ukraine, "Digitalization and transparency of public, corporate and personal finance: the impact on innovation development and national security", № 0122U000774.

Keywords: transparency of corporate financial reporting, corporate governance, sustainable development, technological tools, transparency of activities

The year of defense of the qualification thesis – 2024.

ЗМІСТ

	С.
Вступ.....	3
1 Теоретичні аспекти прозорості фінансової звітності підприємств	6
2 Роль прозорості фінансової звітності у корпоративному управлінні підприємств.....	13
3 Аналіз впливу прозорості фінансової звітності на сталий розвиток підприємств.....	18
4 Проблеми та перспективи забезпечення прозорості фінансової звітності підприємств в Україні.....	41
5 Технологічні інструменти забезпечення прозорості фінансової звітності підприємств.....	45
Висновки.....	52
Список використаних джерел	54
Додаток А Фінансова звітність АТ «Укрпошта».....	61
Додаток Б Фінансова звітність АТ ДП «Український державний центр радіочастот».....	64
Додаток В Фінансова звітність ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця».....	67

ВСТУП

Актуальність дослідження. Нині в період активних цифровізаційних процесів питання повного висвітлення інформації про діяльність підприємств постає все більш гостро. Оскільки з одного боку, цифрові інструменти роблять публікацію інформації про діяльність корпоративних підприємств простішою та доступнішою для ширшого кола зацікавлених сторін, а з іншого боку виникає велика кількість зовнішніх загроз та ризиків пов'язаних з поширенням інформації. Зростаюча потреба в прозорості фінансових даних зумовлена як вимогами регуляторів, так і очікуваннями інвесторів, акціонерів та інших зацікавлених сторін. Транспарентність фінансової звітності є важливою складовою ефективного корпоративного управління. Вона забезпечує вищий рівень контролю та підзвітності, знижує ризики шахрайства та корупції, сприяє кращому розумінню фінансового стану компанії та прийняттю стратегічних рішень націлених на ефективне управління ресурсами.

Зважаючи на важливість транспарентності фінансової звітності для успішної діяльності підприємств, дослідження її ролі в корпоративному управлінні та забезпеченні сталого розвитку є дуже актуальним та має великий практичний потенціал для подальших дослідження.

Темі дослідження транспарентності фінансової звітності та діяльності підприємств присвячена велика кількість праць науковців таких як Кузіна Р. В., Крет О. В., Ляхович О.О., Скаковська С.С., Кречко М.Ю., Дерій Ж В., Халіна В.Ю., Завгородня Н.В., Зачосова Н. В., Захаркіна Л.С., Куценко Д. М., Сироватський О.А., Ігумнов В.М. та інші науковці, які зробили значний внесок у розвиток поставленого питання.

Проте активний розвиток технологій та зміни вимог до рівня розкриття інформації роблять питання дослідження транспарентності актуальним для подальших досліджень.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів оцінювання рівня транспарентності фінансової звітності, визначення ролі такої транспарентності у корпоративному управлінні та забезпеченні сталого розвитку підприємств.

Завдання дослідження, які поставлені для досягнення мети роботи:

- дослідити теоретичні аспекти транспарентності фінансової звітності підприємств;
- визначити роль транспарентності фінансової звітності у корпоративному управлінні підприємств;
- проаналізувати вплив транспарентності фінансової звітності на сталий розвиток підприємств;
- оцінити проблеми та перспективи забезпечення транспарентності фінансової звітності підприємств в Україні;
- дослідити технологічні інструменти забезпечення транспарентності фінансової звітності підприємств.

Об'єктом дослідження є транспарентність фінансової звітності підприємств.

Предметом дослідження є роль транспарентності фінансової звітності в корпоративному управлінні та забезпеченні сталого розвитку підприємств.

Методи дослідження. У процесі написання роботи використовувалися наступні методи дослідження: метод наукової абстракції, бібілометричний метод, метод порівняння, логічне узагальнення, методи аналізу та синтезу, групування, статистичні методи, зокрема, графічний, табличний, розрахунок відносних, абсолютних, середніх показників та коефіцієнтний аналіз.

Інформаційну базу дослідження становлять нормативні та законодавчі акти, що регулюють та вимагають транспарентність фінансової діяльності підприємств; наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених; аналітичні матеріали та фінансова звітність АТ «Укрпошта», ДП «Український державний центр радіочастот» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця».

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. За результатами роботи підготовлено тези доповідей [56]. Кваліфікаційна робота виконана в рамках дослідження, що фінансується за рахунок бюджетних коштів МОН України «Цифровізація та прозорість публічних, корпоративних та особистих фінансів: вплив на інноваційний розвиток та національну безпеку» (реєстраційний номер: 0122U000774).

Структура роботи. Основна частина роботи складається з вступу, п'яти розділів та висновків. У першому розділі було проаналізовано теоретичні аспекти прозорості фінансової звітності. Досліджено підходи до визначення прозорості різними науковцями, а також за допомогою програм VOSviewer та Google Trends було визначено взаємозв'язок з іншими категоріями та зацікавленість науковців та підприємців до даної тематики. Визначено роль держави у формуванні прозорої фінансової звітності.

У другому розділі було проаналізовано роль прозорості фінансової звітності у корпоративному управлінні підприємств, а також досліджено переваги та ризики підвищення рівня прозорості фінансової звітності.

У третьому розділі проаналізовано вплив прозорості фінансової звітності на сталий розвиток підприємств на прикладі АТ «Укрпошта», ДП «Український державний центр радіочастот» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». Також було розглянуто ESG Transparency Index.

У четвертому розділі досліджено перешкоди на шляху до підвищення прозорості фінансової звітності, а також узагальнено напрямки, які допоможуть уникнути визначених перешкод або мінімізувати їх вплив на конкретне підприємство.

У п'ятому розділі розглянуто технологічні інструменти забезпечення прозорості фінансової звітності, серед них штучний інтелект, машинне навчання, інтернет речей, хмарні технології, Blockchain, платформи електронної комерції, технології кібербезпеки, смарт-контракти та автоматизація бізнес-аналітики.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Питання висвітлення інформації, що стосуються діяльності підприємств, завжди являлося актуальним, а з активним розвитком технологій та цифровізації воно стає ще більш гострим. З одного боку, цифрові інструменти роблять публікацію інформації про діяльність підприємства простішою та доступнішою для ширшого кола зацікавлених сторін корпоративних підприємств, а з іншого боку виникає велика кількість зовнішніх загроз та ризиків пов'язаних з поширенням інформації. Тому, з виникненням даних протиріч, особливо актуальним є дослідження транспарентності діяльності підприємств та їх фінансової звітності. Також, в останні роки, значно зростають вимоги до транспарентності на державному рівні, оскільки все більше національних та міжнародних законодавчих актів вимагають транспарентність у діяльності підприємств.

На фоні цього, все більше вчених звертаються до дослідження саме сутності категорії «транспарентність», оскільки лише при всебічному розумінні сутності, можна правильно визначити роль транспарентності у діяльності підприємств та методи її підвищення.

Якщо ж розглядати етимологію даного терміну, то він походить від французького *transparency* – прозорість; англійського *transparent* – зрозумілість, чесність; латинського *trans* – прозорий, наскрізь, *pareo* – бути очевидним; а за українським тлумачним словником транспарентність визначається, як «вірогідність, ясність і можливість легкої перевірки відомостей про що-небудь; відсутність таємності» [1]. Тобто дане поняття за своєю сутністю поєднує в собі прозорість, відкритість та зрозумілість, і акцентує увагу на якості висвітленої інформації та її повноті [1, 2].

Тому для того щоб більш точно трактувати транспарентність саме у фінансовій сфері, надалі розглянемо дефініції даного поняття (табл. 1.1).

Таблиця 1.1– Підходи до визначення поняття «транспарентність»
(узагальнено автором на основі [2-10])

Джерело	Визначення
Кузіна Р. В.	«ступінь, з якою інвестори мають доступ до необхідної інформації про діяльність компанії, так і рівні цін, глибини ринку; якісна фінансова звітність, зрозуміла зовнішньому користувачеві, що дозволяє порівнювати дані компаній між собою і підготовлена на загальноприйнятній системі облікових стандартів.[3]»
Крет О. В	«відкритість, прозорість, гласність, публічність і підзвітність процесу формування, розвитку та функціонування органів державної влади різного рівня і процесу прийняття ними рішень.[4]»
Ляхович О.О., Скаковська С.С., Кречко М.Ю.	«рівень відкритості підприємства, що включає достовірну, доступну та неупереджену інформацію про його діяльність. Під транспарентною діяльністю підприємства слід розуміти висвітлення у відкритому доступі достовірної інформації та пояснень щодо об'єктивного уявлення про фінансові та нефінансові показники підприємства.[5]»
Дерій Ж В., Завгородня Н.В., 2016	«інформаційна прозорість або гласність, публічність середовища, в якому знаходиться суб'єкт та надає всім зацікавленим сторонам необхідну їм для прийняття раціональних рішень інформацію у відкритій, повній, своєчасній і зрозумілій формі.[6]»
Ігумнов В.М.	«комплексний (інтегральний) показник відкритості суб'єкта економіки, який відображає адекватність вимогам користувачів, рівень повноти розкриття та доступності звітної інформації про його поточний стан і перспективи діяльності.[7]»
Пашковська М., 2013	«засадниче поняття, яке у собі в тісному взаємозв'язку поєднує декілька категорій, таких як: прозорість, відкритість, гласність, громадську участь тощо, які визначають форми та способи функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування у демократичній державі.[8]»
Богущка Л.	«достовірне і неупереджене представлення інформації про діяльність суб'єкта господарювання щодо всіх активів та зобов'язань, а також наявність пояснення, що достатні для об'єктивного уявлення про фінансовий стан підприємства.[9]»
Зачосова Н. В. Куценко Д. М.	«рівень відкритості компанії, який досягається шляхом розкриття інформації про структуру організації, ризик-менеджмент, діяльність і її результати.[10]»
Халіна В.Ю., Сироватський О.А	«соціальне явище, яке, з одного боку, є функціональним феноменом, що сприяє оптимізації регуляторних процесів у суспільстві, а, з іншого, інструментом формування репутаційних складників суб'єкта господарювання, детермінантом встановлення довірчих відносин з його стейкхолдерами та покращення власного іміджу і, як наслідок, посилення конкурентних переваг над іншими.[2]»

Розглянувши табл.1.1, можна дійти висновків, що більшість вчених при своїх трактуваннях звертаються до етимології даної категорії і попри різноманітність трактування акцентують увагу на потребі прозорого висвітлення підприємством достовірної інформації про результати діяльності. Тобто інформацію можна вважати транспарентною за умови, що вона отримана в повному обсязі (без втрат суттєвої інформації) протягом обмеженого часу із достовірних джерел та являється доступною для розуміння у висвітленій формі.

«блокчейн» та «дані», вказує на те, що на думку багатьох дослідників стрімка цифровізація та розвиток сучасних технологій значно сприяють підвищенню рівня прозорості у цілому й можуть використовуватися для її підвищення у сфері фінансів підприємств також.

Поняття прозорості має значний взаємозв'язок з соціальними факторами, оскільки прозорість і відкритість діяльності значною мірою залежить від людської діяльності й їх зацікавленості. Також існує взаємозв'язок між прозорістю та політичною термінологією, що також вказує на важливість дослідження ролі держави у забезпеченні прозорості.

Також було проаналізовано зацікавленість до аналізованого поняття за допомогою засобів програмного компоненту Google Trends.

Для аналізу в Google Trends відібрано термін прозорість (transparency) та близькі до нього публічність (publicity) й доступність (accessibility). Аналіз змін популярності пошукових термінів охоплював весь світ за 2019-2024 рр.

Рисунок 1.2 – Динаміка пошукових запитів понять «прозорість», «публічність» й «доступність» протягом 2019-2024 рр. (побудовано автором)

Як можна побачити з рисунку 1.2, найбільша зацікавленість серед аналізованих понять виникає саме до поняття «транспарентність». В більшості з періодів між поняттями «транспарентність» та «доступність» спостерігається подібна тенденція у динаміці. Також варто відмітити, що найбільша зацікавленість, яка відповідає 100 спостерігається за запитом транспарентність у грудні 2023 року.

Тобто можна сказати, що за 5 років зацікавленість до даної тематики продовжує зростати, що вказує на важливість дослідження транспарентності та зростання інтересу серед науковців до даної тематики.

На даний момент, в Україні сформована велика кількість нормативно-правових актів, що регулюють та вимагають транспарентність фінансової діяльності підприємств та органів державної влади.

В першу чергу, вимогу про відкритість та прозорість діяльності будь-яких суб'єктів регулює Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII [11] та визначає правові та організаційні засади транспарентності особистих фінансів та протидії корупції.

Транспарентність органів державної влади вимагають такі законодавчі акти: Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [12], Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» від 11.02.2015 № 183-VIII [13], Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку адміністрування єдиного вебпорталу використання публічних коштів» від 14.09.2015 № 694 [14] та ін. А також стаття 28 «Доступність інформації про бюджет» Бюджетного кодексу України [15] та Конституція України [16], що вимагають висвітлення повної інформації про державний бюджет України та сфери його використання.

Висвітлення фінансової інформації про діяльність підприємств, в першу чергу, регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [17], що визначає законодавчі принципи та засади ведення, організації та регулювання бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, й окреслює інформацію про

діяльність підприємства, яка підлягає висвітленню. Відповідно до цього Закону підприємства зобов'язані публікувати річну фінансову звітність та висновки щодо аудиторських перевірок на власних сайтах та у друкованих джерелах.

Також вимагає транспарентності велика кількість міжнародних законодавчих актів, постанов та інших нормативно-правових актів, але, в першу чергу, транспарентність фінансової звітності регулюється за допомогою міжнародних стандартів фінансової звітності. Ці стандарти встановлюють глобальні правила бухгалтерського обліку, яких компанії повинні дотримуватися при підготовці фінансової звітності, що дає точне уявлення про результати діяльності компанії та її становище на ринку. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) – уніфікований набір правил та принципів бухгалтерського обліку, яких повинні дотримуватися при веденні фінансової звітності [18].

Метою цих стандартів фінансової звітності є забезпечення однакового розкриття інформації публічними компаніями в усьому світі. Це передбачає забезпечення відповідності різним нормативним вимогам, пов'язаним з фінансовою звітністю, перевірку зовнішніми аудиторами фінансових результатів за минулі роки, подання щоквартальних звітів і дотримання певних процедур розкриття інформації публічними компаніями для прийняття обґрунтованих рішень щодо інвестування в такі організації або надання їм позик. Що дозволяє інвесторам, кредиторам, аналітикам, аудиторам та іншим зацікавленим сторонам порівнювати діяльність різних організацій, крім того, це допомагає приймати більш обґрунтовані рішення щодо інвестування.

Стандарти фінансової звітності покликані сприяти прозорості корпоративної звітності. До них відносяться: доступність, прозорість, надійність, якість, співставність, раціональність оперативність, репрезентативність, адаптивність та релевантність [20]. Ці стандарти забезпечують основу, якої компанії повинні дотримуватися при підготовці фінансової звітності та інших звітів. Стандарти гарантують, що представлені дані є точними, однорідними та надійними. Дотримання міжнародних стандартів допомагає гарантувати, що

фінансова звітність точно відображає діяльність компанії і її результати, та вказує на прозорість діяльності.

Дотримання МСФЗ, а також запровадження певних вимог до розкриття інформації, є необхідними для забезпечення прозорості в корпоративних структурах [19, 20]. Ці правила вимагають додаткової інформації, що виходить за рамки стандартного набору статей фінансової звітності, як непогашені боргові інструменти; зобов'язання; операції з капіталом; зобов'язання та домовленості щодо оренди; придбання та відчуження активів [21, 22].

Прозорість фінансової звітності має важливе значення для надання зацікавленим сторонам точної картини результатів діяльності компанії та її операцій. Дуже важливо розуміти зв'язок між міжнародними стандартами фінансової звітності та відповідальністю при оцінці того, як найкраще гарантувати точність і надійність корпоративної інформації. Тобто, при дотриманні Міжнародних стандартів фінансової звітності будуть дотримуватися й принципи прозорості й відкритості діяльності.

Отже, проаналізувавши теоретичні аспекти прозорості фінансової звітності, можна зазначити що зацікавленість до даної категорії в останні роки значно зростає. Нині прозорість характеризується як досить багатогранне поняття, але все ж більшість науковців трактують дане поняття через прозорість, відкритість та зрозумілість, і акцентують увагу на якості висвітленої інформації та її повноті. Забезпечення прозорості являється важливим аспектом функціонування не лише фінансової та економічної сфер, а й має значний взаємозв'язок з соціальними факторами.

2 РОЛЬ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВ

Протягом останніх років прогресивні тенденції у цифровому середовищі значно вплинули на розвиток підприємницької діяльності, сфера корпоративних фінансів не є виключенням та потребує значного розкриття інформації. Корпоративне управління складається з механізмів, за допомогою яких акціонери забезпечують узгодження інтересів директорів, менеджменту, власників та інвесторів. І здійснює управління всіма фінансовими потоками та ресурсами підприємства. Від їх рішень залежить, куди спрямувати кошти та звідки їх залучити для розвитку компанії. В свою чергу, транспарентність має значний вплив на прийняття таких рішень.

Транспарентна діяльність приносить переваги не лише інвесторам та зовнішнім користувачам інформації, а й допомагає керівництву приймати більш обґрунтовані рішення. Коли працівники та керівництво мають відкритий доступ до всієї необхідної інформації, вони можуть приймати рішення, які є добре обґрунтованими та відповідають ширшим цілям компанії.

Також транспарентність відіграє значну роль у процесі стратегічного планування корпоративного підприємства, забезпечуючи прозорий та достовірний підхід до визначення цілей, розробки стратегій та моніторингу отриманих фінансових результатів. Транспарентність забезпечує широкий доступ до потрібної для планування інформації, що допомагає їм краще зрозуміти середовище організації. Це може включати інформацію про фінансові результати, стан ринку, клієнтів та їх зацікавленість та іншу інформацію [22, 23]. Транспарентність сприяє прозорості результатів стратегічного планування, що дозволяє зацікавленим сторонам відстежувати прогрес та оцінювати ефективність реалізації стратегії.

Транспарентність діяльності сприяє розподілу відповідальності за розробку та впровадження стратегії між різними зацікавленими сторонами. Це

може підвищити рівень залученості та мотивації, а також допомогти уникнути дублювання зусиль. Відкритий обмін інформацією та зворотний зв'язок може допомогти керівництву та зацікавленим сторонам адаптувати стратегію до мінливих умов та нових викликів [22, 23]. Це може підвищити шанси на успіх у довгостроковій перспективі.

Також транспарентність є ключовим аспектом корпоративної відповідальності, який може створити довіру та підвищити репутацію компанії, оскільки споживачі дивляться не тільки на продукт чи послугу, пропоновані компанією, а й цікавляться цінностями та принципами, якими керується організація. Будучи відкритими та чесними щодо своєї діяльності, компанії можуть показати, що вони підзвітні. Будучи транспарентними, підприємства демонструють відданість етичним нормам і готовність нести відповідальність. Це може призвести до підвищення лояльності, утримання клієнтів і позитивного маркетингу. Крім того, прозорість може допомогти компаніям визначити сфери, де вони можуть покращитися та забезпечити більшу стійкість.

Підприємства повинні ділитися інформацією про свою діяльність, ланцюг постачання та вплив на суспільство та навколишнє середовище. Таке розкриття може дозволити зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення щодо компанії. Однак керівництво повинно бути обережними щодо того, яку інформацію вони розкривають і як вони її подають, щоб запобігти розкриттю конфіденційної інформації.

Завдяки транспарентності підприємства можуть нести відповідальність за свої дії та рішення. Це може допомогти запобігти неетичним практикам і переконатися, що компанія діє в найкращих інтересах усіх стейкхолдерів.

Транспарентність є критично важливим аспектом корпоративної відповідальності та етики. Будучи відкритими та чесними щодо своєї діяльності, компанії можуть зміцнити довіру, керувати ризиками та забезпечити підзвітність. Проте прозорість потрібно запроваджувати обережно, і компанії мають усвідомлювати потенційні наслідки розкриття занадто великої кількості

інформації. Зрештою, транспарентність може допомогти підприємствам стати більш стійкими, етичними та соціально відповідальними.

Транспарентність відіграє важливу роль у відносинах зі стейкхолдерами, оскільки в основі будь-яких успішних відносин між компанією та зацікавленою стороною лежить довіра. Прозорість ділових операцій, фінансового стану та майбутніх стратегій дозволяє зацікавленим сторонам зрозуміти напрямок і наміри компанії. Надаючи чітку та послідовну інформацію, підприємства можуть пом'якшити занепокоєння та побудувати міцну основу довіри.

Розглянувши роль транспарентності фінансової звітності у корпоративному управлінні підприємств, можна зазначити, що транспарентність має значний вплив на діяльність корпоративних підприємств. Проте як уже зазначалося, вона може як позитивно вплинути на діяльність корпоративного підприємства і сприяти ефективності його діяльності, так і призвести до негативних наслідків й зробити бізнес вразливим до загроз. Тому, задля ефективного та успішного підвищення транспарентності підприємств було систематизовано всі розглянуті переваги та ризики (рис.2.1 – 2.2).

Рисунок 2.1 – Переваги підвищення транспарентності у корпоративному управлінні (узагальнено автором на основі [9, 24-30])

Але незважаючи на значну кількість безперечних переваг та вигод транспарентності, вона несе й велику кількість ризиків та загроз, які асоційованих з її підвищенням (рис.2.2). І з розвитком технологій їх кількість значно зростає.

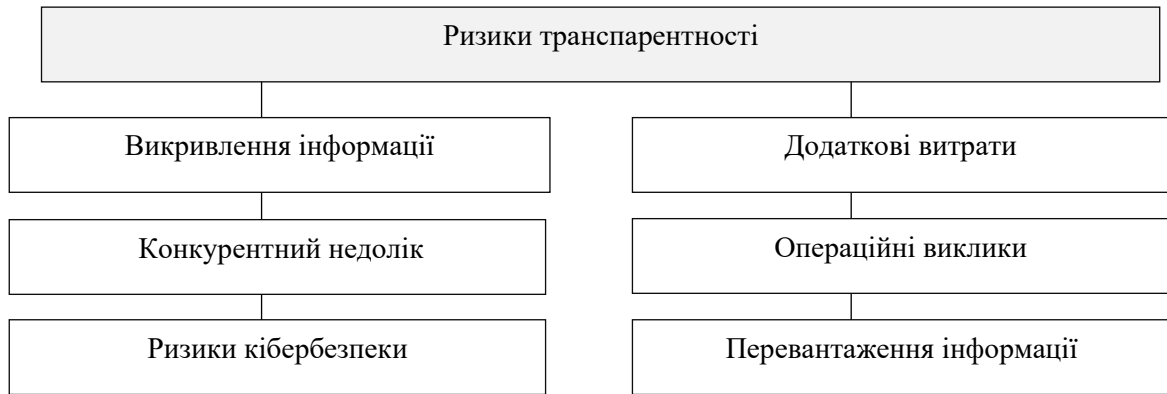

Рисунок 2.2 – Ризики, асоційовані з підвищенням рівня транспарентності на підприємстві (узагальнено автором на основі [24-30])

Серед ризиків значно виділяються такі:

- транспарентність може призвести до викривлення інформації. Одна з потенційних проблем полягає в тому, що інформація, яка висвітлюється може бути спотворена, неправильно зрозуміла або неправильно представлена, що негативно вплине на діяльність підприємства [27, 30]. Зацікавлені сторони можуть не мати досвіду чи досвіду для правильної інтерпретації даних, що призводить до неправильних припущень. Тому варто значну увагу приділяти перевірці та інтерпретації інформації.

- конкурентний недолік. Розкриваючи занадто багато, підприємства ризикують розкрити стратегічні ідеї, плани на майбутнє чи власні процеси. Це може знизити конкурентну перевагу компанії, дозволяючи суперникам передбачати кроки та потенційно повторювати або протидіяти стратегіям. Тому компанії повинні знайти баланс між задоволенням потреб зацікавлених сторін у прозорості та збереженням стратегічної неоднозначності, щоб гарантувати, що вони не надають конкурентам ненавмисної переваги.

– ризики кібербезпеки. Зловмисники можуть отримати доступ до конфіденційної інформації, що може призвести до крадіжки даних, конкурентної шкоди або шкоди репутації. Більш відкрита система може бути більш вразливою до кібератак. Зловмисники можуть використовувати дані, доступні в Інтернеті, для кращого розуміння та атаки на компанію.

– додаткові витрати та зусилля. Передача всієї інформації, необхідної для прозорості, потребуватиме певного часу та зусиль, особливо спочатку. Також компанії можуть нести додаткові витрати на забезпечення кібербезпеки та захисту даних.

– операційні виклики. Підтримання високого рівня прозорості також є проблемою логістики. Процес збору, перевірки та обміну інформацією вимагає значного часу, ресурсів та інфраструктури. Особливо для великих корпорацій забезпечення прозорості та точності даних може бути важким завданням [24, 27].

– перевантаження інформацією. Маючи велику кількість доступної інформації, виникає проблема із її застосуванням, може відбутися плутанина та ускладнення прийняття рішень [30, 24].

Тобто прозорість відіграє значну роль в управлінні корпоративним підприємством. В першу чергу, варто зазначити, що підвищення прозорості підприємств покращить відносини із зацікавленими особами, зробить рішення керівництва більш обґрунтованими та принесе значну кількість переваг для фінансової діяльності корпоративних підприємств, але важливо зважити ризики та переваги, перш ніж прийняти рішення про підвищення прозорості. Щоб мінімізувати ризики, важливо впровадити надійні заходи безпеки, підвищити захист від кібератак та контроль доступу, а також навчити членів команди важливості захисту конфіденційної інформації. За правильного підходу прозорість є перспективним інструментом для сприяння підзвітності, співпраці та прийняття обґрунтованих рішень у компаніях, які дійсно орієнтовані на управління проектами та портфелями.

3 АНАЛІЗ ВПЛИВУ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

Збільшення зацікавленості акціонерів та інвесторів корпоративних підприємств до сталого розвитку має значний вплив на вимоги щодо висвітлення інформації про не лише фінансову діяльність, а й про вплив діяльності підприємства на екологію та соціальну відповідальність компанії.

Взагалі сталий розвиток підприємств можливий лише при встановленні економічного зростання, відсутності негативного впливу на екологію та підтримці соціальної рівності. В свою чергу діяльність корпоративного сектору повинна бути напряму направлена на підтримку та досягнення сталого розвитку. Транспарентна діяльність являється першочерговим фактором, що допоможе досягти цього, оскільки лише при формуванні прозорої діяльності підприємство може внести вклад в їх становленні.

Для оцінки прозорості фінансової звітності варто розглянути модель Бенейша, яка дозволяє оцінити ризик транспарентності фінансової звітності та визначити чи здійснює компанія маніпуляції зі звітністю і за допомогою якого засобу було це здійснено [31]. Розрахунок базується на розрахунку інтегрованого показника (M-Score) та восьми показників, що спрямовані на оцінку транспарентності діяльності компанії (табл.3.1).

Таблиця 3.1 – Розрахункові змінні оцінки транспарентності фінансової звітності за моделлю Бенейша (узагальнено автором на основі [31])

	Показник	Визначення
1.	Індекс частки щоденної інкасації дебіторської заборгованості (Days' sales in receivables index, DSRI)	ЧДЗ (1) / ЧДЗ (0), де ЧДЗ - показник частки щоденної інкасації торгової дебіторської заборгованості, який визначається як торгова дебіторська заборгованість поділити на чистий дохід.
2.	Індекс валової рентабельності (Gross margin index, GMI)	ВР (0) / ВР (1), де ВР - показник валової рентабельності, що визначається як валовий прибуток поділити на чистий дохід.
3.	Індекс якості активів (Asset quality index, AQI)	ЯА (1) / ЯА (0), де ЯА - показник якості активів, який визначається як необоротні активи за вирахуванням основних засобів поділити на активи.

Продовження таблиці 3.1

	Показник	Визначення
4.	Індекс чистого доходу від реалізації (Sales growth index, SGI)	ЧД (1) / ЧД (0), де ЧД - показник чистого доходу від реалізації визначається за звітом про фінансовий стан.
5.	Індекс норми амортизації (Depreciation index, DEPI)	НА (0) / НА (1), де НА - показник норми амортизації, що визначається як амортизація поділити на основні засоби.
6.	Індекс частки невикористаних операційних витрат у чистому доході (Sales, general, and administrative expenses index, SGAI)	ЧНОВ (1) / ЧНОВ (0), де ЧНОВ - показник частки невикористаних операційних витрат у чистому доході підприємства, що визначається як сума витрат на збут, адміністративних витрат й загальногосподарських інших операційних витрат, поділена на чистий дохід.
7.	Індекс левериджу (Leverage index, LVGI)	Л (1) / Л (0), де Л - показник левериджу, що визначається як відношення всіх зобов'язання та активів.
8.	Показник грошової маневреності активів (Total accruals to total assets, TATA)	ГМА (1), де ГМА - показник грошової маневреності активів, який визначається як зміна оборотного капіталу за вирахуванням зміни грошей та їх еквівалентів й амортизації, й поділити отримане значення на активи.
$M\text{-Score} = -4,84 + 0,920 \times DSRI + 0,528 \times GMI + 0,404 \times AQI + 0,892 \times SGI + 0,115 \times DEPI - 0,172 \times SGAI + 4,679 \times TATA - 0,327 \times LVGI$		

За Бенейшем, маніпулювання з обліковими даними при формуванні фінансової звітності являється малоімовірним, якщо значення M-Score є меншим за -2,22, а якщо даний показник є більшим за -2,22, то така компанія, ймовірно, маніпулювала своїми обліковими показниками для завищення чистого доходу, вартості оборотних активів, зниження витрат або здійснення понаднормової капіталізації витрат, протягом досліджуваного звітного періоду [31]. І за наявності таких дій діяльність підприємств не можна вважати транспарентною.

Надалі, вплив транспарентності фінансової звітності на економічне зростання компанії розглянемо на прикладі 3 підприємств: АТ «Укрпошта», ДП «Український державний центр радіочастот» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за період 2019-2023 років. Попри те що дані компанії відрізняються за видом діяльності та типом послуг й характеристикою діяльності (табл. 3.2), проте всі вони являються одними з лідерів сфер своєї діяльності.

Таблиця 3.2 – Характеристика діяльності АТ «Укрпошта», ПрАТ «ВФ Україна» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»

Назва	Вид діяльності	Характеристика діяльності
АТ «Укрпошта»	53.10 Діяльність національної пошти	Є національним оператором поштового зв'язку України, що здійснює діяльність національної пошти. А також такі види діяльності: оптова та роздрібна торгівля періодичними та іншими друкованими виданнями; агентські послуги; послуги з використанням зв'язку; розповсюдження періодичних друкованих видань за передплатою; кур'єрська діяльність; замовлення тиражів і продажів періодичних видань за передплатою [32].
ДП «Український державний центр радіочастот»	61.10 Діяльність у сфері проводового електрозв'язку	Здійснює широкий спектр діяльності, пов'язаної з управлінням радіочастотним ресурсом України. Забезпечує державне управління радіочастотним ресурсом України та його захист. Надає технічне обґрунтування щодо можливості застосування заявленого типу радіобладнання на території України загальними користувачами у смугах радіочастот загального користування [33].
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»	21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів; 46.46 Оптова торгівля фармацевтичними товарами; 47.73 Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах	Національний виробник лікарських засобів. Займається виробництвом та торгівлею лікарськими засобами твердих лікарських форм (таблеток, таблеток, покритих оболонкою, капсул, сашет) та м'яких лікарських форм (мазі, креми, гелі, шампуні, розчини для зовнішнього застосування); розчинами для ін'єкцій в ампулах; краплями; та стерильними порошками для приготування розчинників для ін'єкцій [34].

Результати оцінювання рівня прозорості фінансової звітності АТ «Укрпошта» за моделлю Бенейша наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Оцінки прозорості фінансової звітності АТ «Укрпошта» за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 рр.

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Показники для розрахунку						
1. Необоротні активи	3575131	3571052	3630676	4327306	4451622	4823853
2. Основні засоби	3426853	3305771	3410581	3830957	3870901	4041107
3. Торгова дебіторська заборгованість	401406	439591	483891	610634	542685	853387
4. Оборотні активи	2510423	4336303	6180138	6364685	4893242	6618561
5. Поточні зобов'язання	3631114	4950816	6711990	6969247	6869557	9633204
6. Оборотний (робочий) капітал	-1120691	-614513	-531852	-604562	-1976315	-3014643
7. Гроші та їх еквіваленти	1846931	3675137	5246112	3893395	3132038	5233842
8. Активи	6085554	7907355	9909473	10767634	9418683	11502953

Продовження таблиці 3.3

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
9. Зобов'язання	3822575	5355680	7323424	8089745	7998883	10879514
10. Чистий дохід від реалізації	6814368	7777843	9182437	11181868	10323419	11581111
11. Валовий прибуток	537717	1180886	1407872	1645443	396561	924583
12. Знос та амортизація	291710	290590	354882	454092	582986	718363
13. Витрати на збут, загальні та адміністративні витрати	1268475	1402965	1483940	1753433	1768190	2090659
Розрахунок коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Частка щоденної інкасації торгової дебіторської заборгованості	0,058906	0,056518	0,052697	0,054609	0,052568	0,073688
Валова рентабельність	0,078909	0,151827	0,153322	0,147153	0,038414	0,079835
Якість активів	0,024366	0,033549	0,022211	0,046096	0,061656	0,068047
Чистий дохід від реалізації	6814368	7777843	9182437	11181868	10323419	11581111
Норма амортизації	0,085125	0,087904	0,104053	0,118532	0,150607	0,177764
Частка невиробничих операційних витрат у чистому доході	0,186147	0,18038	0,161606	0,15681	0,171279	0,180523
Леверидж	0,628139	0,677304	0,739033	0,751302	0,849257	0,945802
Грошова маневреність активів	-	-0,26518	-0,22497	0,093358	-0,09886	-0,39529
Розрахунок індексів коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Індекс частки щоденної інкасації дебіторської заборгованості	-	0,95947	0,932395	1,03628	0,962626	1,401753
Індекс валової рентабельності	-	0,519732	0,990247	1,041926	3,830734	0,481161
Індекс якості активів	-	1,376887	0,662041	2,075426	1,337551	1,103657
Індекс чистого доходу від реалізації	-	1,141389	1,180589	1,217745	0,923228	1,121829
Індекс норми амортизації	-	0,968385	0,844797	0,877847	0,787029	0,847232
Індекс частки невиробничих операційних витрат у чистому доході	-	0,969017	0,895923	0,970323	1,092271	1,053968
Індекс левериджу	-	1,07827	1,091139	1,016602	1,13038	1,113681
Показник грошової маневреності активів	-	-0,26518	-0,22497	0,093358	-0,09886	-0,39529
M-Score	-	-3,75714	-3,60517	-1,37334	-1,49743	-4,14737

Розглянувши таблицю 3.3, можна зазначити, що оцінка прозорості фінансової звітності АТ «Укрпошта» вказує на досить неоднозначний результат:

– 2019 рік: $-3,757 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;

- 2020 рік: $-3,605 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;
- 2021 рік: $-1,373 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є ймовірним;
- 2022 рік: $-1,497 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є ймовірним;
- 2023 рік: $-4,147 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;

Тобто, отриманий результат вказує на те що на АТ «Укрпошта» у 2021-2022 роках скоріш за все відбулося маніпулювання з фінансовою звітністю і діяльність підприємства була не транспарентною та відбулися певні приховування. У 2021 році значно відхилився індекс якості активів та показник грошової маневреності активів, що вказує на зменшення якісного рівня активів та можливість маніпуляції з активами підприємства. У 2022 році відхиляється індекс валової рентабельності та індекс чистого доходу від реалізації, що може вказувати на спотворення даних про дохід.

Результати оцінювання рівня транспарентності фінансової звітності ДП «Український державний центр радіочастот» за моделлю Бенейша наведено у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Оцінки транспарентності фінансової звітності ДП «Український державний центр радіочастот» за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 рр.

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Показники для розрахунку						
1. Необоротні активи	1233470	1323816	1253980	1301553	1247447	1449361
2. Основні засоби	855102	955617	883720	965510	844350	913757
3. Торгова дебіторська заборгованість	75540	82170	134358	77559	699885	126124
4. Оборотні активи	247943	135128	209750	207593	1210874	264041
5. Поточні зобов'язання	49730	66584	70456	106629	1062268	204830
6. Оборотний (робочий) капітал	198213	68544	139294	100964	148606	59211
7. Гроші та їх еквіваленти	154974	34301	76888	99901	422803	112671
8. Активи	1481431	1458978	1463764	1509175	2458350	1713431

Продовження таблиці 3.4

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
9. Зобов'язання	140290	163600	151429	181772	1128056	277255
10. Чистий дохід від реалізації	608671	653382	704670	756756	936724	2021544
11. Валовий прибуток	247686	189505	220651	239262	267245	389785
12. Знос та амортизація	79821	148979	176306	162221	176 671	206 713
13. Витрати на збут, загальні та адміністративні витрати	170155	182750	188514	182998	208610	277396
Розрахунок коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Частка щоденної інкасації торгової дебіторської заборгованості	0,124106	0,125761	0,190668	0,102489	0,747162	0,06239
Валова рентабельність	0,406929	0,290037	0,313127	0,316168	0,285297	0,192815
Якість активів	0,255407	0,252368	0,252951	0,222667	0,163971	0,312592
Чистий дохід від реалізації	608671	653382	704670	756756	936724	2021544
Норма амортизації	0,093347	0,155898	0,199504	0,168016	0,209239	0,226223
Частка невиробничих операційних витрат у чистому доході	0,13114	0,228012	0,250197	0,214364	0,188605	0,102255
Лeverидж	0,094699	0,112133	0,103452	0,120445	0,458867	0,161813
Грошова маневреність активів	-	-0,10828	-0,10121	-0,14814	-0,18384	0,008185
Розрахунок індексів коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Індекс частки щоденної інкасації дебіторської заборгованості	-	1,013332	1,516113	0,537525	7,290188	0,083503
Індекс валової рентабельності	-	1,403025	0,926261	0,990381	1,108205	1,47964
Індекс якості активів	-	0,9881	1,00231	0,880277	0,736395	1,906388
Індекс чистого доходу від реалізації	-	1,073457	1,078496	1,073915	1,237815	2,1581
Індекс норми амортизації	-	0,598767	0,781428	1,187414	0,802985	0,924923
Індекс частки невиробничих операційних витрат у чистому доході	-	1,738695	1,097295	0,856781	0,879837	0,542164
Індекс лeverиджу	-	1,184102	0,922579	1,164258	3,809777	0,352635
Показник грошової маневреності активів	-	-0,10828	-0,10121	-0,14814	-0,18384	0,008185
M-Score	-	-2,93425	-2,46326	-3,59365	1,688789	-1,35062

Проаналізувавши ризики прозорості ДП «Український державний центр радіочастот» за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 рр. можна зазначити, що:

– 2019 рік: $-2,934 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;

- 2020 рік: $-2,463 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;
- 2021 рік: $-3,594 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;
- 2022 рік: $1,689 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є дуже ймовірним;
- 2023 рік: $-1,35 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є ймовірним;

За інтегральним показником M-Score можна зазначити, що у період 2019-2021 рр. звітність підприємства являлася транспарентною, але у 2022 році існує значна ймовірність маніпулювання даними, оскільки інтегральний показник становив 1,689. Значно відхиляється індекс частки щоденної інкасації дебіторської заборгованості, що може вказувати на те що підприємство здійснює понаднормову капіталізацію витрат. У 2023 році показник також менше за $-2,22$, на це вплинув додатний показник грошової маневреності активів та зменшення індексу частки невиробничих операційних витрат у чистому доході. Що може вказувати на маніпулювання з активами та витратами підприємства.

Результати оцінювання рівня транспарентності фінансової звітності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за моделлю Бенейша наведено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Оцінки транспарентності фінансової звітності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 рр.

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Показники для розрахунку						
1. Необоротні активи	2025441	1063735	1346902	1621738	2058079	2512494
2. Основні засоби	608214	630408	688320	848287	934268	948328
3. Торгова дебіторська заборгованість	1199793	1547495	1813018	2469925	2281140	2885460
4. Оборотні активи	2056390	2387431	2959953	3368288	3434879	4062231
5. Поточні зобов'язання	266021	287951	359002	581330	794968	830906
6. Оборотний (робочий) капітал	1790369	2099480	2600951	2786958	2639911	3231325
7. Гроші та їх еквіваленти	212429	257797	565434	217271	110700	192840
8. Активи	4081831	3451166	4306855	4990026	5492958	6574725

Продовження таблиці 3.5

Показники	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
9. Зобов'язання	1145725	1692440	4053135	2304716	2253816	2020984
10. Чистий дохід від реалізації	3002135	3312103	3612985	4396770	5247192	6969207
11. Валовий прибуток	1589809	1935785	2237699	2835522	3587183	4738342
12. Знос та амортизація	101899	120073	122674	139388	199010	354035
13. Витрати на збут, загальні та адміністративні витрати	1066940	1129122	1200599	1657112	2230793	3055214
Розрахунок коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Частка щоденної інкасації торгової дебіторської заборгованості	0,399647	0,467224	0,501806	0,561759	0,434735	0,41403
Валова рентабельність	0,529559	0,584458	0,619349	0,64491	0,683639	0,679897
Якість активів	0,149005	0,182665	0,15982	0,169997	0,170085	0,144238
Чистий дохід від реалізації	3002135	3312103	3612985	4396770	5247192	6969207
Норма амортизації	0,167538	0,190469	0,178222	0,164317	0,213012	0,373325
Частка невиробничих операційних витрат у чистому доході	0,355394	0,340908	0,332301	0,376893	0,42514	0,438388
Лeverидж	0,280689	0,490397	0,941089	0,461865	0,41031	0,307387
Грошова маневреність активів		0,03965	0,021373	0,095544	-0,03604	0,056484
Розрахунок індексів коефіцієнтів для оцінки ризику фальсифікацій фінансової звітності						
Індекс частки щоденної інкасації дебіторської заборгованості	-	1,169094	1,074015	1,119474	0,773882	0,952372
Індекс валової рентабельності	-	0,906069	0,943665	0,960365	0,94335	1,005503
Індекс якості активів	-	1,225898	0,874932	1,063677	1,000519	0,848039
Індекс чистого доходу від реалізації	-	1,103249	1,090843	1,216936	1,19342	1,328178
Індекс норми амортизації	-	0,879609	1,068714	1,084625	0,771399	0,570579
Індекс частки невиробничих операційних витрат у чистому доході	-	0,95924	0,974753	1,134191	1,128013	1,03116
Індекс лeverиджу	-	1,747117	1,919037	0,490777	0,888378	0,749157
Показник грошової маневреності активів	-	0,03965	0,021373	0,095544	-0,03604	0,056484
M-Score	-	-2,25629	-2,59942	-1,57156	-2,72566	-1,998

Проаналізувавши ризики транспарентності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 рр. можна зазначити, що:

– 2019 рік: $-2,256 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;

- 2020 рік: $-2,599 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;
- 2021 рік: $-1,572 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є ймовірним;
- 2022 рік: $-2,726 < -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є малоймовірним;
- 2023 рік: $-1,998 > -2,22$ – маніпулювання з фінансовою звітністю є ймовірним;

За інтегральним показником M-Score можна зазначити, що на підприємстві ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у період 2019-2020 та 2022 років звітність являлася транспарентною, але у 2021 та 2023 році є ймовірність маніпулювання із зобов'язаннями підприємства, оскільки індекс левериджу значно відрізняється від попередніх показників. А також на фальсифікацію даних про чистий дохід підприємства у 2023 році вказує зростання індексу чистого доходу.

Якщо узагальнити отримані результати, за 3-ма підприємствами (рис.3.1), то можна зазначити, що за кожним з підприємств є періоди, коли прозорість їх діяльності та фінансової звітності можна поставити під сумніви. На кожному з підприємств 2019-2020 роки були прозорими, у 2021 році є ймовірність викривлення інформації про діяльності АТ «Укрпошта» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». Проте надалі у ДП «Український державний центр радіочастот» є значна ймовірність маніпулювання з фінансовою звітністю. У 2022 році серед підприємств найменша ймовірність маніпуляцій з фінансовою звітністю спостерігається у Дарниці, а у 2023 році транспарентною була діяльність лише Укрпошти. Тобто, на кожному з аналізованих підприємств за моделлю Бенейша з 5 років лише протягом 3 років відсутня ймовірність маніпулювання з фінансової звітністю. Але найменш відхиляються від нормованого значення показники ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», що дозволяє зробити висновки, що діяльність даного підприємства являється більш прозорою ніж в інших.

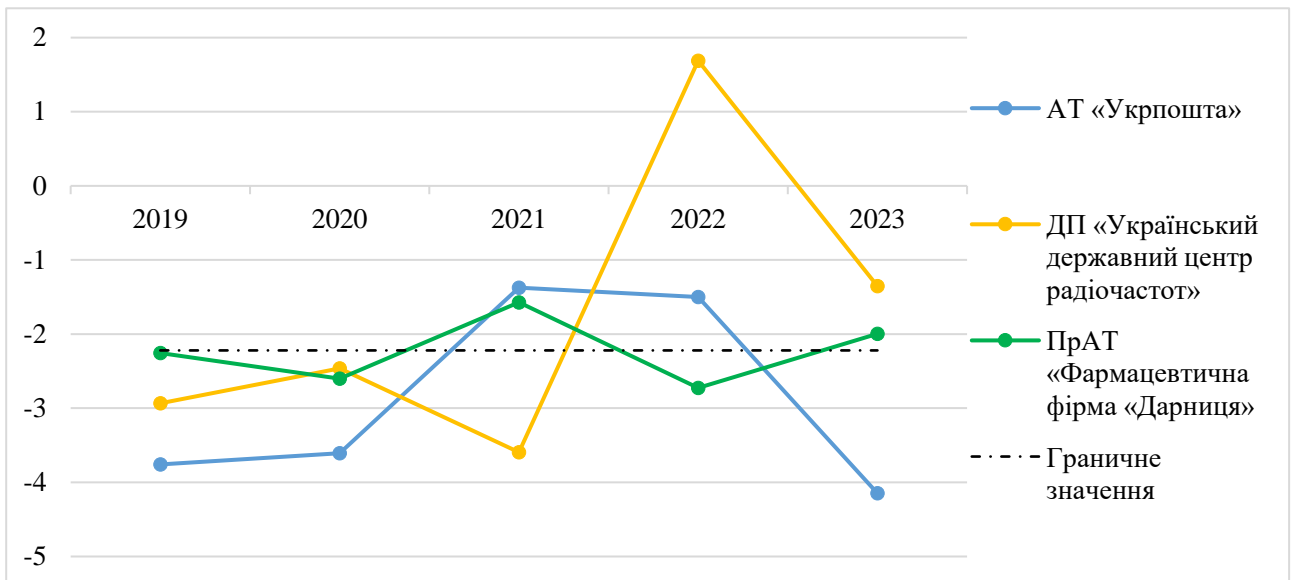

Рисунок 3.1 – Результати оцінки транспарентності фінансової звітності за моделлю Бенейша протягом 2019-2023 років

Задля встановлення економічного зв'язку між транспарентністю та діяльністю підприємства, проаналізуємо фінансовий стан даних підприємств і встановимо чи є взаємозв'язок.

Оскільки прибуток є основним узагальнюючим показником фінансових результатів підприємства і господарської діяльності, а також основним фінансовим джерелом його розвитку, то розпочнемо з оцінки прибутку (рис.3.2).

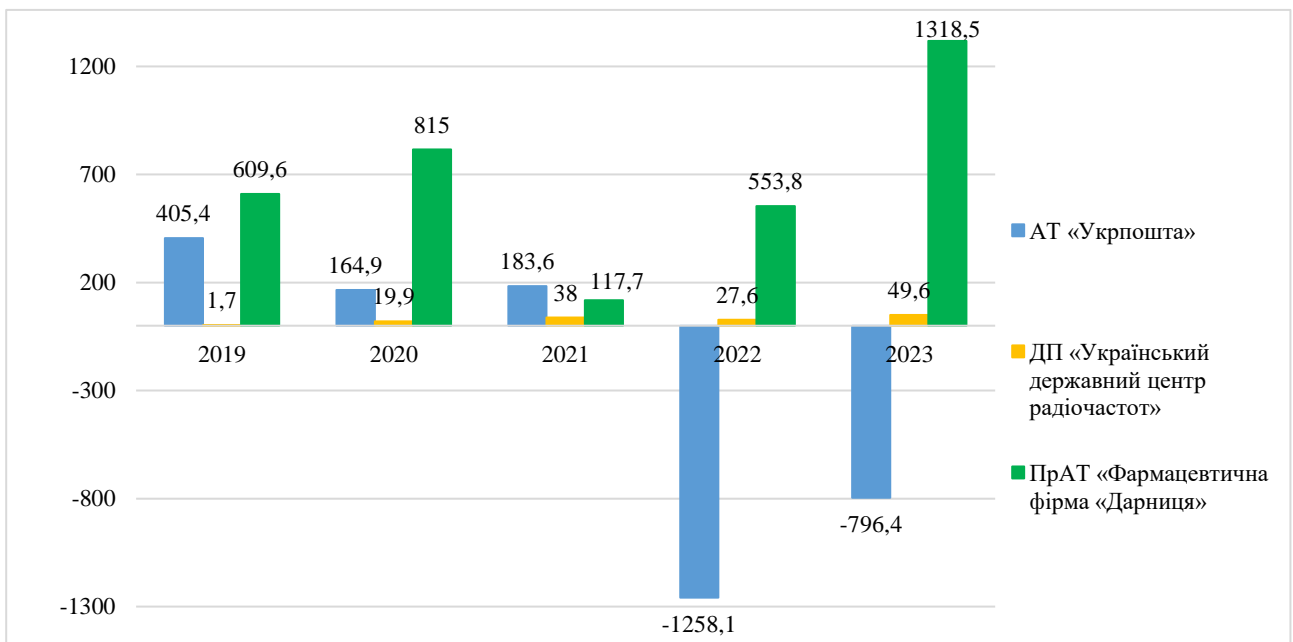

Рисунок 3.2 – Динаміка чистих фінансових результатів організацій протягом 2019-2023 рр., млн. грн

Проаналізувавши динаміку чистих фінансових результатів підприємств, можна зазначити, що за весь аналізований період спостерігається прибуток, крім 2022-2023 рр. за які АТ «Укрпошта» отримала значні збитки. Збитки 2022 року становили 1,26 млрд. грн., зокрема, із зазначеної суми 402,1 млн. грн. – збитки від курсових різниць внаслідок коливань курсу валют та 216,9 млн. грн. – збитки, отримані через втрачені активи на тимчасово окупованих територіях.

У 2019-2023 рр. ДП «Український державний центр радіочастот» отримав прибуток у розмірах 1 673 - 49 610 тис. грн., що вказує на сталу діяльність. Також варто зазначити, що найбільший прибуток спостерігається у роки з низьким рівнем транспарентності.

Найбільший прибуток протягом 2019-2023 рр. спостерігається у ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». У 2019-2020 роках прибуток зростав, у 2021 році він значно зменшився до 117 735 тис. грн., після чого відбулося зростання й у 2023 році прибуток становив 1 318 500 тис. грн., що в 2,4 рази більше ніж у попередній рік. Тобто, можна зазначити, що в даній компанії спостерігається найбільший чистий фінансовий результат.

Показники майнового стану дозволяють охарактеризувати склад та структуру капіталу підприємства у динаміці, в тому числі основного та оборотного, визначити стан основних засобів та ефективність їх використання. Тому далі у таблиці 3.6 проаналізуємо майновий стан аналізованих підприємств.

Таблиця 3.6 – Показники майнового стану підприємств за 2019-2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення,	
	2019	2020	2021	2022	2023	+/-	%
АТ «Укрпошта»							
Середньорічна вартість власного капіталу, тис.грн	2407327	2568862	2631969	2048845	1021620	-1385708	-58
Середньорічна вартість необоротних активів, тис.грн	3573092	3600864	3978991	4389464	4637738	1064646	30
Середньорічна вартість оборотних активів, тис.грн	3423363	5258221	6272412	5628964	5755902	2332539	68
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,96	1,46	1,58	1,28	1,24	0,28	30
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,08	0,09	0,11	0,28	0,45	0,36	449

Продовження таблиці 3.6

Показник	Роки					Відхилення,	
	2019	2020	2021	2022	2023	+/-	%
Коефіцієнт зносу	0,35	0,37	0,38	0,43	0,46	0,12	33
Коефіцієнт придатності	0,65	0,63	0,62	0,57	0,54	-0,12	-18
ДП «Український державний центр радіочастот»							
Середньорічна вартість власного капіталу, тис.грн	1318260	1303857	1319869	1328849	1383235	64976	5
Середньорічна вартість необоротних активів, тис.грн	1278643	1288898	1277767	1274500	1348404	69761	5
Середньорічна вартість оборотних активів, тис.грн	191536	172439	208672	709234	737458	545922	285
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,15	0,13	0,16	0,56	0,55	0,40	265
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,01	0,02	0,02	0,05	0,02	0,00	4
Коефіцієнт зносу	0,14	0,24	0,29	0,40	0,14	-0,01	-5
Коефіцієнт придатності	0,86	0,76	0,71	0,60	0,86	0,01	1
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»							
Середньорічна вартість власного капіталу, тис.грн	2347416	1006223	1469515	2962226	3896442	1549026	66
Середньорічна вартість необоротних активів, тис.грн	1544588	1205319	1484320	1839909	2285287	740699	48
Середньорічна вартість оборотних активів, тис.грн	2221911	2673692	3164121	3401584	3748555	1526645	69
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,44	2,22	2,13	1,85	1,64	0,20	14
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,23	0,58	0,39	0,23	0,27	0,04	17
Коефіцієнт зносу	0,57	0,58	0,55	0,55	0,57	0,00	0
Коефіцієнт придатності	0,43	0,42	0,45	0,45	0,43	0,00	1

Проаналізувавши показники майнового стану АТ «Укрпошта» можна зазначити, що за 5 років середньорічні обсяги власного капіталу зменшилися на 58%, що свідчить про зростання залежності від позикового капіталу. Натомість відбулося зростання середньорічної вартості необоротних та оборотних активів на 30% та 68% відповідно. Оскільки оборотні активи збільшувалися випереджальними темпами в порівнянні з необоротними активами, то у 2023 році на 1 гривню необоротних активів припадає 1,24 грн. оборотних в порівнянні з

2019, коли на кожну гривню необоротних припадало 0,96 гривні оборотних активів. Також варто зазначити, що до 2021 року показник зростав, але у 2022 році зменшився.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні характеризує частку залишкової вартості основних засобів в активах, на Укрпошті у 2023 році він становить 0,45 в порівнянні з 0,08 у 2019 році. Зростання даного показника є позитивним і може свідчити про те, що реальний виробничий потенціал підприємства зростає.

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує ступінь зносу основних засобів. Слід відзначити, що у 2019 році він дорівнює 35%, що є гарним показником, оскільки нормативне значення повинне бути меншим за 50%. Але протягом всього періоду спостерігається тенденція до його зростання і у 2023 році даний показник становить 46%, що є негативним і свідчить про значний знос основних засобів і їх застарівання. Відповідно коефіцієнт придатності основних засобів за період 2019-2023 років зменшується, що є негативним явищем. Тому можна зазначити, що основні засоби значно застаріли протягом 5 років.

Майновий стан ДП «Український державний центр радіочастот» характеризується зростанням основних показників. Середньорічна вартість власного капіталу та необоротних активів зросла на 5%, натомість середньорічна вартість оборотних активів зросла у 2,85 разів. В свою чергу, коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів вказує на мобільну структуру активів. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства досить незначний, що вказує на незначний виробничий потенціал підприємства.

Коефіцієнт зносу зростає протягом 2019-2022 рр. і у 2022 році досяг показника 40%, що є досить негативним, але у 2023 році знос зменшився до 14%, що вказує на те що більшість основних засобів являються сучасними й придатними для довготривалого використання.

Розглянувши майновий стан ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», можна зазначити, що середньорічний обсяг власного капіталу починаючи з 2020 року постійно зростає і у 2023 році в порівнянні з 2019 зростання становить 1549

млн. грн. Середньорічна вартість необоротних та оборотних активів зростає протягом аналізованого періоду. Співвідношення оборотних та необоротних активів вказує на не мобільну структуру активів, що є характерним для виробничої галузі. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства значно зріс у 2020 році до 0,58, але потім зменшувався і у 2023 році досяг значення у 0,27, що являється досить позитивним значенням і вказує на наявність ресурсів для ефективної виробничої діяльності. Коефіцієнт зносу протягом всього періоду знаходиться в межах 0,55-0,58, що є негативним і свідчить про зношення основних засобів. Тобто можна сказати, що підприємству необхідно значну увагу приділити оновленню основних засобів.

Показники ліквідності підприємства свідчать про наявність грошових коштів для термінового виконання фінансових зобов'язань даного періоду, тому слід здійснити їх аналіз (табл.3.7).

Таблиця 3.7 – Показники ліквідності підприємств за період 2019-2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення	
	2019	2020	2021	2022	2023	+/-	%
АТ «Укрпошта»							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,74	0,81	0,78	0,54	0,54	-0,20	-27
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,84	0,89	0,87	0,63	0,64	-0,20	-24
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,88	0,92	0,91	0,71	0,69	-0,19	-22
Коефіцієнт маневреності	-0,24	-0,21	-0,23	-1,39	-4,84	-4,59	1908
Коефіцієнт мобільності активів	0,55	0,62	0,59	0,52	0,58	0,03	5
Власний оборотний капітал	-614,5	-531,9	-604,6	-1976,3	-3014,6	-2400,1	391
ДП «Український державний центр радіочастот»							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,52	1,09	0,94	0,40	0,55	0,03	7
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,74	2,61	1,67	1,07	1,19	-0,56	-32
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,03	2,98	1,95	1,14	1,29	-0,74	-37
Коефіцієнт маневреності	0,05	0,11	0,08	0,11	0,04	-0,01	-22
Коефіцієнт мобільності активів	0,09	0,14	0,14	0,49	0,15	0,06	66
Власний оборотний капітал	68,5	139,3	101,0	148,6	59,2	-9,3	-14
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,90	1,58	0,37	0,14	0,23	-0,66	-74
Коефіцієнт швидкої ліквідності	6,27	6,64	4,63	3,02	3,72	-2,56	-41
Коефіцієнт загальної ліквідності	8,29	8,24	5,79	4,32	4,89	-3,40	-41
Коефіцієнт маневреності	-0,60	-5,31	-0,60	-0,64	-0,55	0,05	-9
Коефіцієнт мобільності активів	0,69	0,69	0,68	0,63	0,62	-0,07	-11
Власний оборотний капітал	2099,5	2601,0	2787,0	2639,9	3231,3	1131,8	54

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким критерієм ліквідності підприємства. Він указує, що на АТ «Укрпошта» значна частка короткострокових зобов'язань може бути погашена негайно за рахунок наявних грошових коштів та їх еквівалентів. Зменшення даного показника може являтися негативною тенденцією, але за нормований показник прийнято вважати 0,2 і попри зменшення протягом 2022-2023 років даний показник все ж значно перевищує граничне і становить 0,54, що може вказувати на те що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує очікувану платоспроможність підприємства на період, що дорівнює середній тривалості обороту дебіторської заборгованості. Його нормоване значення не менше 0,6 і як можна побачити на даному підприємстві спостерігається він знаходиться в межах норми.

Коефіцієнт загальної ліквідності, який дає змогу встановити, якою мірою оборотні активи покривають поточні зобов'язання, незначно зменшується. Проте протягом всього періоду він знаходиться в межах менших за нормоване, тобто короткострокові пасиви не покриваються оборотними активами.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом всього періоду являється від'ємним, що свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, недостатньо для фінансування оборотних активів, оскільки вони спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому виникає необхідність звертатися до позичкових джерел фінансування. Це вказує на зниження фінансової стійкості.

Коефіцієнт мобільності активів на підприємстві перевищує 0,5, що вказує на досить мобільну структуру активів. Також аналіз показав, що на підприємстві відсутні власні оборотні кошти для забезпечення безперебійної діяльності за рахунок постійних фінансових ресурсів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності ДП «Український державний центр радіочастот» не має чіткої тенденції і значно змінюється протягом всього періоду. У 2020 році значення аналізованого показника становило 1,09, що вказує на те що більше 100% всіх короткострокових пасивів може бути погашено за рахунок

найбільш ліквідних активів, що також не являється оптимальним для ліквідності підприємства і вказує на неефективну стратегію використання активів. Проте надалі він значно зменшився і у 2023 році становить 0,55.

Коефіцієнт швидкої ліквідності значно перевищує нормоване й може свідчити про неефективне адміністрування оборотних активів, але його зменшення і приближення до нормованого показника являється позитивним. Коефіцієнт загальної ліквідності вказує на те що оборотні активи повною мірою покривають поточні зобов'язання.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом всього періоду менше за 0,1, тобто лише близько 10% власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт мобільності активів на підприємстві менше за 0,5, що вказує на «важку» структуру активів, що являється характерним для виробничих підприємств. Обсяги власних оборотних коштів зростали протягом 2019-2022 років, але у 2023 році відбулося значне зменшення і показник досяг найменшого значення за весь період і становить 59 211 тис. грн.

На ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2023 році знаходиться в межах норми, але в попередні періоди спостерігалася досить не чітка тенденцію, яка вказує на неефективне використання ресурсів підприємства. Коефіцієнт швидкої ліквідності значно перевищує нормоване й свідчить про неефективне адміністрування оборотних активів. Коефіцієнт загальної ліквідності вказує на те що оборотні активи повною мірою покривають поточні зобов'язання, але таке значне перевищення нормованого показника може вказувати на неефективне використання поточних активів або короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом всього періоду являється від'ємним і вказує на те що для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування.

Коефіцієнт мобільності активів на підприємстві протягом всього періоду знаходиться в межах 0,6-0,7, що вказує на досить мобільну структуру активів підприємства, проте це являється нехарактерним для підприємств виробничої

галузі і може вказувати на застарівання основних засобів. Власний оборотний капітал підприємства зростає протягом всього періоду, загальний обсяг зростання за 5 років становить 54%, що є позитивним для діяльності підприємства.

Далі розрахуємо показники платоспроможності підприємства (табл.3.8).

Таблиця 3.8 – Коефіцієнти платоспроможності підприємств за 2019-2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення,	
	2019	2020	2021	2022	2023	+/-	%
АТ «Укрпошта»							
Коефіцієнт платоспроможності	0,52	0,39	0,38	0,21	0,06	-0,45	-87
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	-0,14	-0,09	-0,09	-0,40	-0,46	-0,31	221
Коефіцієнт загальної платоспроможності	1,48	1,35	1,33	1,18	1,06	-0,42	-28
Коефіцієнт фінансового левериджу (ризик)	0,16	0,24	0,42	0,80	2,00	1,84	1160
ДП «Український державний центр радіочастот»							
Коефіцієнт платоспроможності	19,45	18,63	12,45	1,25	7,01	-12,44	-64
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,51	0,66	0,49	0,12	0,22	-0,28	-56
Коефіцієнт загальної платоспроможності	8,92	9,67	8,30	2,18	6,18	-2,74	-31
Коефіцієнт фінансового левериджу (ризик)	0,07	0,06	0,06	0,05	0,05	-0,02	-33
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»							
Коефіцієнт платоспроможності	6,11	0,71	4,62	4,07	5,48	-0,63	-10
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,88	0,88	0,83	0,77	0,80	-0,08	-10
Коефіцієнт загальної платоспроможності	2,04	1,06	2,17	2,44	3,25	1,21	60
Коефіцієнт фінансового левериджу (ризик)	0,80	5,42	0,64	0,05	0,26	-0,54	-67

Коефіцієнт платоспроможності характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства у його майно та визначає ступінь незалежності від кредиторів. На АТ «Укрпошта» даний показник перебував в межах нормованого лише у 2019 році, а надалі спостерігається чітка тенденція до зменшення і у 2023 році лише 0,06, що вказує на значну залежність даного підприємства від залучених коштів.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами на підприємстві від'ємний, оскільки протягом всього аналізованого періоду на підприємстві відсутні власні оборотні кошти. Коефіцієнт загальної платоспроможності відображає достатність ресурсів оборотних активів для

погашення своїх поточних зобов'язань за умови його перевищення в 0,2. Тобто на підприємстві він значно перевищує те значення і вказує на наявність такої можливості

Коефіцієнт фінансового ризику (левериджу) характеризує співвідношення позикових та власних коштів. Рекомендоване значення менше 0,5, тобто на підприємстві даний показник перевищує нормоване у 2022-2023 роках.

На ДП «Український державний центр радіочастот» коефіцієнт платоспроможності не має чіткої тенденції і значно змінюється протягом всього періоду й у 2023 році становить 7,01.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами вказує, що у 2023 році лише 12% оборотних активів забезпечені власними оборотними коштами, при нормованому більше 50%. Коефіцієнт загальної платоспроможності вказує на достатність ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань протягом всього аналізованого періоду.

Коефіцієнт фінансового левериджу зменшується протягом всього періоду і знаходиться в межах 0,05-0,07, що являється досить позитивно і вказує на відсутність фінансового ризику.

ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» характеризується високим значенням коефіцієнта платоспроможності й являється платоспроможною протягом всього аналізованого періоду, але варто зазначити що у 2020 році показник значно менший ніж у інші роки.

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами вказує на те що на підприємстві протягом всього періоду обсягів власних оборотних коштів достатньо для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт загальної платоспроможності протягом 2019-2020 рр. знаходиться в межах 2-3 і вказує на достатність ресурсів оборотних активів для погашення своїх поточних зобов'язань протягом всього аналізованого періоду.

Коефіцієнт фінансового левериджу протягом 2019-2021 рр. вказує на значний фінансовий ризик підприємства у ці роки, але надалі ситуація значно покращилася і у 2022-2023 роках даний показник знаходиться в межах норми.

Проведемо оцінку рівня фінансової стійкості (табл.3.9) на основі коефіцієнтів, який свідчить про рівень фінансових ризиків для підприємств та рівень їх залежності від позикового капіталу.

Таблиця 3.9 – Оцінка рівня фінансової стійкості підприємств за період 2019-2023 рр.

Показник	Роки					Відхилення,	
	2019	2020	2021	2022	2023	+/-	%
АТ «Укрпошта»							
Коефіцієнт автономії	0,32	0,26	0,25	0,15	0,05	-0,27	-83
Коефіцієнт фінансової залежності	0,68	0,74	0,75	0,85	0,95	0,27	40
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,37	0,32	0,35	0,27	0,16	-0,21	-57
Коефіцієнт фінансування	2,10	2,83	3,02	5,63	17,45	15,35	731
ДП «Український державний центр радіочастот»							
Коефіцієнт автономії	0,89	0,90	0,88	0,54	0,84	-0,05	-6
Коефіцієнт фінансової залежності	0,11	0,10	0,12	0,46	0,16	0,05	44
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,95	0,95	0,93	0,57	0,88	-0,07	-8
Коефіцієнт фінансування	0,13	0,12	0,14	0,85	0,19	0,07	53
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»							
Коефіцієнт автономії	0,51	0,60	0,54	0,59	0,69	0,18	36
Коефіцієнт фінансової залежності	0,49	0,40	0,46	0,41	0,31	-0,18	-37
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,92	0,92	0,88	0,86	0,87	-0,04	-5
Коефіцієнт фінансування	0,96	6,83	0,86	0,29	0,44	-0,52	-54

З таблиці 3.9 можна сказати, що рівень фінансової стійкості АТ «Укрпошта» досить не задовільний. Коефіцієнт автономії не відповідає нормативному значенню і свідчить про те, що питома вага власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність недостатня. В свою чергу, коефіцієнт фінансової залежності значно зріс за 2019-2023 рр. це означає збільшення частки позикових коштів у фінансуванні підприємства і втрату фінансової незалежності.

Коефіцієнт фінансової стійкості вказує на те що існує певний ризик втрати платоспроможності, оскільки показник значно менший за норму 0,7-0,9 і спостерігається тенденція до його зменшення. Коефіцієнт фінансування свідчить про фінансову залежність підприємства від залучення позикових коштів. При нормальному функціонуванні він повинен бути меншим за 1. Проте на підприємстві він зростав від 2,1 у 2019 до 17,45 у 2023 році, що є критичним для діяльності.

Коефіцієнти автономії та фінансової залежності ДП «Український державний центр радіочастот» вказує на відносну незалежність підприємства від позикових коштів. Коефіцієнт автономії значно зменшився у 2022 році, але надалі зріс і у 2023 році становить 0,84. Коефіцієнт фінансової стійкості вказує на те що у 2022 році існував певний ризик втрати платоспроможності, оскільки показник менший за 0,7, але його зростання у 2023 році та відносно високі значення у попередні роки вказують на відносну стійкість підприємства.

Коефіцієнт фінансування у 2019-2021 рр. знаходився у межах 0,12-0,14, що являється позитивним і вказує на незалежність підприємства від позикових коштів. Проте у 2022 році даний показник зріс до 0,85, що вказує на можливу втрату незалежності, але у 2023 році відбулося зменшення даного показника і частка позикових коштів в ресурсах залучених в активи становила лише 19%.

Коефіцієнт автономії ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» протягом всього періоду знаходиться в межах нормованого і являється незалежною від позикових коштів. На що також вказує коефіцієнт фінансової залежності, який знаходить в межах 0,4-0,49.

Коефіцієнт фінансової стійкості вказує на достатній запас фінансової стійкості і відносну незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансових ресурсів, проте його зменшення протягом всього періоду є негативною тенденцією. Коефіцієнт фінансування вказує на те, що у 2023 році на 1 грн власного капіталу припадає 0,44 грн. позикових коштів і підприємство незалежне від позикового капіталу.

Отже, проаналізувавши фінансовий стан підприємств і порівнявши з отриманими результатами оцінки рівня транспарентності фінансової звітності, можна зазначити, що відслідковується певний взаємозв'язок між ними. У роки, коли була ймовірність маніпулювання з даними фінансової звітності, відслідковується зменшення ліквідності, платоспроможності та низький рівень фінансової стійкості на всіх аналізованих підприємствах. Тобто, виходячи з цього можна зазначити, що транспарентність має значний вплив на економічне зростання компанії та її успішне функціонування.

Також важливим методом оцінки забезпечення транспарентності вітчизняних підприємств, з урахуванням цифровізації їх діяльності та відповідності цілям сталого розвитку, є ESG Transparency Index 2020 (Індекс прозорості підприємств України) [35] (рис.3.3).

Методика розрахунку даного індексу полягає у визначенні наявних елементів розкриття інформації за 4 групами, а саме зміст, звітність, навігація й доступність і виділено 12 категорій: загальна інформація про компанію та політику КСВ (корпоративну соціальну відповідальність), корпоративне управління, права людини, трудові відносини, охорона довкілля, впровадження КСВ в ланцюг постачання, взаємовідносини зі споживачами, розвиток і підтримка громад, лідерство, звітність, навігація й доступність [35].

	Макс. значення	2019		2020	
		Середній бал компаній – учасників оцінювання ⁵	ТОП-10	Середній бал компаній – учасників оцінювання	ТОП-10
Зміст, в т. ч.:	65	14,7	33,2	19,2	36,4
Загальна інформація про компанію та політику КСВ	9	2,5	5,5	3,3	6,2
Корпоративне управління	22	5,2	12,3	6,1	12,4
Права людини	4	0,3	0,8	0,7	1,1
Трудові відносини	10	2,2	4,8	2,5	5,7
Захист довкілля	6	1,5	3,4	2,2	4,0
Впровадження КСВ у ланцюг постачання	3	0,8	1,4	0,8	1,3
Відповідальне споживання	4	0,7	1,3	1,0	2,0
Відносини з громадою	4	1,1	2,3	1,6	2,5
Лідерство керівництва й компанії	3	0,4	1,4	0,8	1,2
Звітність	20	4,4	10,7	5,8	13,7
Навігація	4	2,7	2,8	2,6	3,0
Доступність	11	3,9	5,3	4,6	6,3

Рисунок 3.3 – Середній рівень розкриття інформації за категоріями Індексу ESG прозорості 2019 – 2020 роки [35]

Як можна побачити з рисунку, серед всіх проаналізованих компаній найбільше значення становить 65 балів зі 100, що вказує на недостатню загальну прозорість компаній України. Загальна інформація про діяльність компаній, корпоративне управління, права людини та трудові відносини являється майже

не висвітленою. Інформація про захист екології у топ-10 компаній являється висвітленою лише на 4 бали, а в загальному лише на 2,2 б. що вказує на незначну прозорість компаній України щодо екологічних Цілей сталого розвитку. За компонентом фінансова звітність середній бал учасників оцінювання у 2020 році становить 13,7 з 20, що вказує на недостатність висвітлення інформації про фінансову діяльність підприємств України. Якщо більш детально розглянути компонент «Звітність» (рис.3.4), то можна зазначити що загальний рівень розкриття інформації за даною категорією недостатній.

Форма звітності	Максимальна кількість балів	Середній бал компаній – учасників оцінювання	Кількість компаній, які розмістили звіти
Фінансова звітність або її частини	2	1,6	47
Звіт про управління	2	1	31
НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ (ОДИН З ФОРМАТІВ ПІДГОТОВКИ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ):			
Неструктурований звіт з КСВ	2	0,05	2
Інформація про нефінансові показники з елементами GRI	3	0,1	2
Звіт у відповідності до Глобального договору ООН (базовий)	3	0,08	2
Звіт у відповідності до Глобального договору ООН (прогресивний)	4	0	0
Звіт за стандартами GRI	8	1,3	10
Інтегрований звіт	12	0	0
ДОДАТКОВО ДО ЗВІТНОСТІ			
Звіт містить інформацію про виконання Цілей сталого розвитку	2	0,4	12
Висновок аудиту фінансової звітності компанії	2	1,3	37

Рисунок 3.4 – Рівень розкриття інформації за категорією «Звітність» у 2020 році

[35]

Серед проаналізованих 50 компаній, які являлися найбільшими платниками податків лише 47 розміщують фінансову звітність і лише 31 компанія опублікували звіт про управління. Висвітлення нефінансової звітності зовсім незначне з максимальних 32 балів середнє значення по аналізованих компаніях становить лише 1,5. Нефінансові звіти за 2020 рік підготували тільки 12 компаній [35]. В загальному компанії підготували 10 звітів за стандартами та з елементами стандартів GRI, 1 компанія підготувала нефінансові звіти у відповідності до вимог Глобального договору ООН та 2 компанії оприлюднили неструктурований звіт із корпоративної соціальної відповідальності [35]. Опублікована звітність лише 12 компаній містить інформацію про виконання

Цілей сталого розвитку, а аудиторський висновок, щодо перевірки фінансової звітності оприлюднило лише 37 компаній.

ESG Transparency Index показує, що в Україні все ж недостатній рівень прозорості підприємств. Більшість з проаналізованих компаній не розкривають достатню кількість інформації про свою діяльність.

Отже, проаналізувавши прозорість фінансової звітності за моделлю Бенейша та порівнявши з отриманими результатами оцінки фінансового стану було встановлено, що прозорість має значний вплив на сталий розвиток підприємств, оскільки більшість показників на аналізованих підприємствах у роки ймовірності маніпулювання з фінансовою звітністю мають негативну тенденцію. Також ефективним інструментом дослідження прозорості є Індекс прозорості підприємств України, який за аналізом сайтів підприємств оцінює рівень та якість висвітленої інформації про їх діяльність. Тобто, можна зазначити, що підвищення прозорості може мати значний вплив на економічну, екологічну та соціальну ефективність підприємств України.

4 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Розглянувши роль транспарентності фінансової звітності підприємств та забезпеченні сталого розвитку корпоративних підприємств, можна зазначити, що все ж транспарентність являється важливою складовою функціонування підприємств. Тому підвищення транспарентності являється важливим напрямком діяльності корпоративних підприємств. На нашу думку, можна виділити 7 етапів підвищення транспарентності (рис. 4.1).

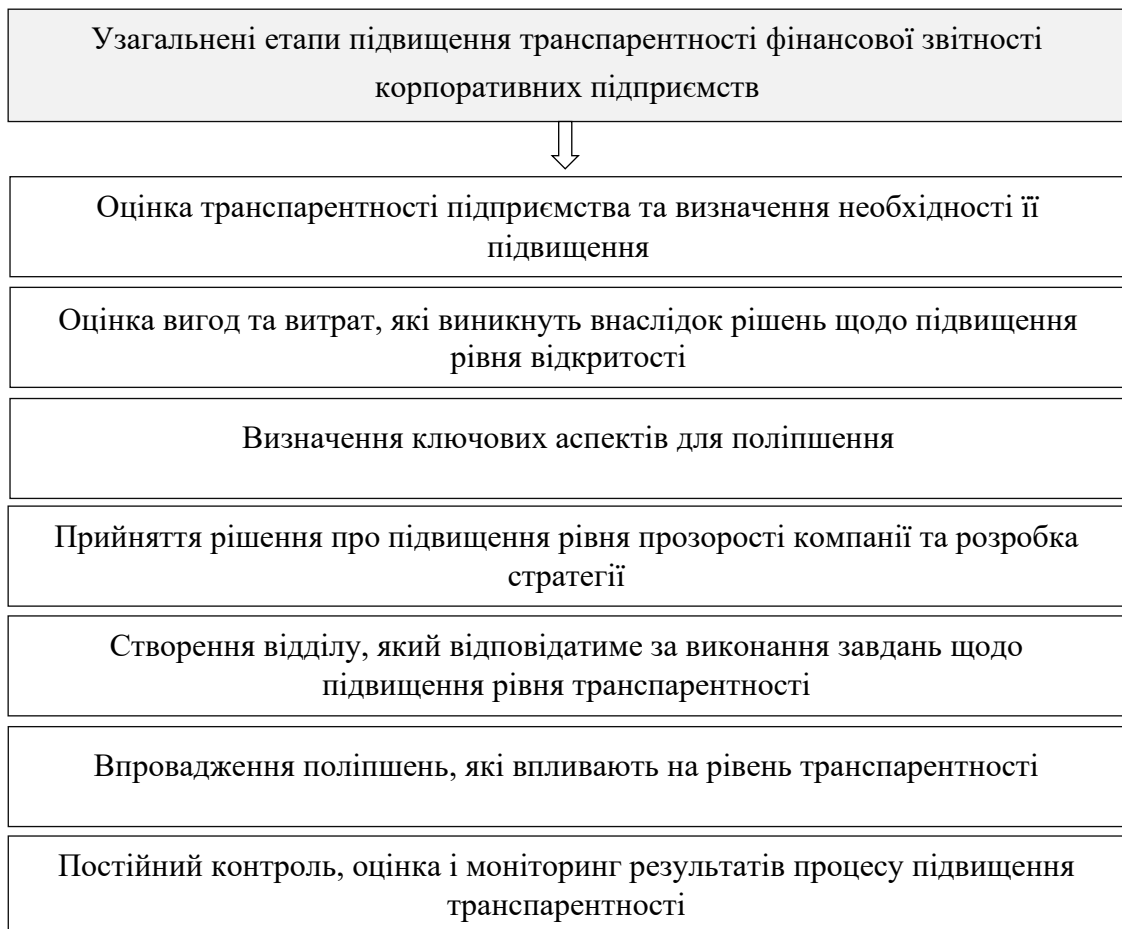

Рисунок 4.1 – Етапи підвищення транспарентності (побудовано автором на основі [9])

Проте, через перешкоди, що виникають на шляху забезпечення транспарентності фінансової звітності підприємств в Україні даний процес буде більш довготривалим та потребуватиме більших досліджень. Якщо узагальнити перешкоди на шляху підвищення транспарентності, то можна виділити такі основні перешкоди [19, 23, 25, 37]:

- відсутність єдиної методики розрахунку та оцінки рівня транспарентності фінансової звітності та діяльності підприємств.

- недостатня законодавча база. Нечіткі та неоднозначні формулювання в нормативно-правових актах, що регулюють ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, дають можливість для маніпуляцій з фінансовими результатами.

- недотримання принципів ведення бухгалтерського обліку. Багато підприємств не дотримуються стандартів фінансової звітності, у тому числі через відсутність контролю з боку державних органів.

- корупція та тінізація. Деяка частина бізнесу в Україні функціонує в тіньовому секторі та використовує тіньові схеми ведення бізнесу для приховування доходів, збільшення витрат та ухилення від сплати податків, що призводить до приховування реальних фінансових результатів та ускладнює контроль за їх діяльністю.

- упереджене відношення до розкриття інформації. Велика кількість компаній не бажають бути прозорими, оскільки вони бояться розкрити конфіденційну інформацію конкурентам. І не бажають вжити заходів для захисту конфіденційної інформації (за допомогою угод про нерозголошення, заходів безпеки, використання сучасних технологічних засобів та інше), а просто приховують інформацію про діяльність.

- низький рівень корпоративного управління. Відсутність ефективної системи внутрішнього контролю, а також недостатня прозорість у структурі власності та управлінні підприємствами. Конфлікт інтересів між власниками, менеджерами та іншими стейкхолдерами.

Як можна побачити, дані перешкоди виникають як на державному рівні, так і на рівні суб'єктів господарювання. «Транспарентність фінансової звітності можлива тільки за умови формування відповідного транспарентного середовища, умови якого будуть сприяти підготовці транспарентної фінансової звітності» [20], тобто важливим є не лише підвищення транспарентності певного суб'єкту господарювання, а й державних органів, які також повинні притримуватися певних принципів.

Тому задля того щоб нейтралізувати перешкоди на шляху підвищення транспарентності, в першу чергу, варто вдосконалити нормативну базу. Варто запровадити санкції за недотримання вимог щодо складання та надання фінансової звітності, створити більш розширений перелік обов'язкових вимог до рівня висвітлення інформації на підприємстві у вигляді фінансових та нефінансових звітів, а також передбачити більш суворі вимоги до відповідальності керівництва за надання недостовірної чи маніпульованої інформації. Уряд може сприяти підвищенню транспарентності шляхом розробки та впровадження сучасних стандартів звітності, які відповідають міжнародним стандартам та найкращим практикам корпоративного управління.

Для підвищення рівня корпоративного управління потрібно впроваджувати внутрішній контроль, який допоможе запобігти, виявити і виправити помилки, шахрайство та спотворення у інформаційному забезпеченні та формуванні фінансової звітності. Він включає такі речі, як розподіл обов'язків, процеси авторизації та затвердження, процедури перевірки такої, стандарти документації та ведення записів, а також механізми моніторингу та оцінки [36]. Необхідно розробити та впровадити засоби внутрішнього контролю, які відповідають розміру, складності та профілю ризику підприємств, і регулярно переглядати їх, щоб переконатися в їх ефективності.

Також задля більшого незалежного контролю потрібно залучати зовнішніх аудиторів, які можуть незалежно переглянути та підтвердити фінансову інформацію підприємства. Залучати аудиторів потрібно для того щоб вони перевірили первинну документацію, фінансові документи, операції, звіти та

висловили висновки про їхню справедливість, точність та повноту. Вони також виявляють будь-які суттєві помилки, викривлення, шахрайство або проблеми з невідповідністю та рекомендують дії для виправлення. Залучення зовнішніх аудиторів може підвищити довіру та репутацію серед стейкхолдерів, а також допоможе вам уникнути махінацій з фінансовою звітністю.

Також задля надійного зберігання та збору даних для фінансової звітності можна використати програмне забезпечення, яке полегшує збір, обробку, аналіз і представлення ваших фінансових даних [37]. Програмне забезпечення може допомогти автоматизувати та оптимізувати бухгалтерські процеси, зменшити людські помилки, підвищити точність даних і створити наступні та сумісні фінансові звіти. Однак не все програмне забезпечення однакове, тому варто вибрати програмне забезпечення, яке відповідає конкретним потребам і вимогам певного підприємства.

Тобто можна зазначити, що задля підвищення транспарентності діяльності корпоративного сектору потрібно, в першу чергу, звернутися до реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні й запровадити методологію розкриття фінансової інформації за міжнародними стандартами для забезпечення відкритості, прозорості та зіставності фінансової звітності суб'єктів господарювання [38]. Також підприємства повинні розробити чітку політику, щодо забезпечення транспарентності у внутрішніх відносинах між керівництвом, співробітниками, власниками, інвесторами та іншими стейкхолдерами.

5 ТЕХНОЛОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Нині інформаційні технології проникли у всі сфери суспільного життя, в тому числі й сферу фінансів та бізнесу. Використання технологій змінило спосіб роботи бізнесу, а також спричинило значні зміни в тому, як інвестори отримують доступ до інформації та як компанії звітують про результати своєї діяльності. А також підвищило вимоги до висвітлення інформації.

Відсутність прозорості фінансового обліку призводить до різноманітних несприятливих наслідків, деякі з яких стосуються діяльності компанії. Коли фінансові звіти не прозорі та не в змозі повідомити про фінансовий стан компанії зацікавленим сторонам, таким як керівники, співробітники та акціонери, це може призвести до необґрунтованих рішень, щодо діяльності компанії. Крім того, недостатня транспарентність фінансового обліку може вказувати на фінансове шахрайство в компанії та корупцію. Ця проблема також може вплинути на здатність компанії отримати позики та залучення нових інвесторів.

В свою чергу фінансова звітність, створена за допомогою технологій, пропонує низку переваг, які дозволяють підприємствам підвищити точність, швидкість і ефективність, приймаючи більш розумні судження, що в свою чергу підвищує транспарентність, відкритість та дотримання нормативних вимог.

Завдяки технологічним програмним рішенням та новаторським технологіям, компанії тепер можуть оптимізувати процес створення фінансової звітності, зменшити кількість помилок і надавати точні фінансові дані для аудиту та перевірок діяльності, а керівництво може приймати більш точні рішення.

Компанії в своїй діяльності звертаються до великої кількості різноманітних технологій. Найбільш популярними та використовуваними в різних сферах є штучний інтелект, машинне навчання, інтернет речей, хмарні технології, Blockchain, платформи електронної комерції, технології кібербезпеки, смарт-контракти та автоматизація аналітики.

Для підвищення прозорості саме фінансової звітності зазвичай використовують лише деякі з них, що зображені на рисунку 4.1, більш детально застосування кожної з них розглянемо далі.

Рисунок 4.1 – Технологічні інструменти забезпечення прозорості фінансової звітності (побудовано автором на основі [39-46])

Підприємства використовують велику кількість різноманітних технологій для підвищення прозорості своєї діяльності. Автоматизація відіграє значну роль у підвищенні фінансової прозорості. Завдяки автоматизації бухгалтерських процесів підприємства можуть швидко створювати більш точні фінансові звіти. Цей рівень ефективності та точності сприяє довірі та прозорості з зацікавленими сторонами, що є ключовим елементом успіху будь-якого бізнесу.

Автоматизація фінансової звітності покладається на програмне забезпечення для автоматичного пошуку, упорядкування та аналізу фінансових даних угод і операцій компанії. Ці програми можуть не лише отримувати дані, але й використовувати штучний інтелект для заповнення бухгалтерських книг, створення фінансової звітності та побудови її відповідно вимогам до фінансової звітності та податкової звітності [47, 48].

В свою чергу, традиційні методи побудови фінансових звітів спираються на дані з різноманітних джерел, які навіть при використанні комп'ютерів, збираються вручну бухгалтером. Тобто потребують значні витрати часу та виникає можливість помилок чи приховування даних.

Автоматизоване програмне забезпечення підключено до систем, які обробляють усі транзакції для компанії, тому дані автоматично записуються та

негайно додаються до звіту, що унеможлиблює маніпуляції з ними. Компанії можуть використовувати інструменти автоматизованого аналізу даних, щоб отримати інформацію про продуктивність відділів, виконання квот, відповідність діяльності компанії та інші [48, 49]. Автоматизоване програмне забезпечення також може надавати дані бізнес-аналітики, які допомагають у вдосконаленні процесів і стратегічному плануванні діяльності компанії.

Автоматизація процесів складання і публікації фінансових звітів дозволить компаніям вести облік абсолютно транспарентно. Оскільки відбудеться зменшення людських помилок, через ручне введення даних, а відповідно і подальше їх використання для розрахунків та прийняття рішень.

При використанні автоматизованого програмного забезпечення зменшаться витрати, оскільки частина обов'язків перейде на програму. Вся звітність зберігатиметься в системі довгий час, що дозволить переглядати та аналізувати їх протягом невизначеного періоду. Що дозволяє відстежувати джерела всіх фінансових результатів, та спрощує аудит фінансової звітності.

Тобто, автоматизація ведення фінансової звітності є необхідним кроком до збереження фінансової прозорості та ефективності ведення бізнесу. Це не тільки зменшує ймовірність помилок, але й надає можливість більш чітко відслідковувати операції підприємства та приймати рішення.

Також для підвищення транспарентності підприємств часто звертаються до використання технології блокчейн. Окрім численних переваг, якими володіє блокчейн, прозорість і безпека є одними з найважливіших факторів, які й обумовили постійне зростання цієї технології. Суть блокчейну полягає в тому, щоб забезпечити простий, безпечний, але відстежуваний спосіб виконання транзакцій.

За визначенням, блокчейн – це децентралізована та розподілена технологія реєстру, яка дозволяє записувати транзакції та дані в мережі вузлів [50]. Тобто інформація в блокчейні розподіляється по мережі підключених комп'ютерних систем, що робить її більш безпечною та менш схильною до несанкціонованого підроблення даних. У разі кібератаки або збою на одному з вузлів мережа може

функціонувати безперебійно і дані залишатимуться незмінними, оскільки надскладно зламати кожен з вузлів. Дана технологія зберігає повну історію минулих транзакцій у мережі, тобто користувач може відстежувати дані з повною прозорістю, дана технологія покладається на протоколи поєднання в мережі вузлів для перевірки транзакцій, що виконуються в мережі.

Використання технології блокчейн сприяє підвищенню прозорості вихідних даних та первинної документації, методів її опрацювання, обробки та обліку, оскільки це гарантує незмінність даних і зменшує ризики помилок та фальсифікацій на даному етапі. В такому випадку дані, які використовуються для прийняття рішень, легко простежуються, перевіряються та являються стійкими до несанкціонованих змін [41]. Блокчейн також забезпечує походження даних, дозволяючи особам, які приймають рішення, відстежувати походження та шлях даних, забезпечуючи їх надійність і якість протягом усього життєвого циклу. Використання блокчейну сприяє зменшенню помилок у бухгалтерському обліку, що підвищує достовірність результатів, та унеможливорює ухиляння від сплати податкових платежів [42-44].

Дану технологію можна використовувати для зберігання та обробки даних про клієнтів у безпечний та прозорий спосіб, що дозволяє забезпечити безпеку та конфіденційність цих даних, а також запобігти можливим втратам та розголошенням інформації про клієнтів [57].

Також значною перевагою блокчейну являється зменшення витрат на бухгалтерський облік, зберігання та доступ до інформації бухгалтерського обліку, проведення аудиту, та автоматизацію багатьох інших функцій бухгалтера й аудитора, які без використання блокчейну доводилося виконувати з набагато більшими витратами часу [45].

Тобто, існує велика кількість переваг використання технології блокчейн: можна мінімізувати витрати, полегшити ведення обліку та аудиту, забезпечити конфіденційність та полегшити реалізацію політики направленої на підвищення прозорості. «Використання їх у поєднанні з правильним управлінням

може забезпечити ефективну роботу компанії та збільшити довіру стейкхолдерів» [57].

Також, в сучасному середовищі значну перспективу має використання штучного інтелекту та машинного навчання [52]. В такому випадку використання штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання може стати ключовим фактором успіху й забезпечення транспарентності. Він зможе допомогти підприємствам адаптуватися до нових умов, реагувати на швидкі зміни на ринку і забезпечувати сталу конкурентоспроможність, аналізуючи ринкові ситуації та моделюючи їх вплив на конкретне підприємство [46, 53].

Перевагами використання штучного інтелекту та машинного навчання є те, що ці технології можуть оптимізувати процеси, зменшити ручну працю та підвищити операційну ефективність. Алгоритми штучного інтелекту можуть виявляти кореляції, прогнозувати ринкові тенденції, виявляти аномалії та надавати цінну бізнес-аналітику, яка допомагає оптимізувати операції, покращити взаємодію з клієнтами та визначити можливості для зростання [45, 51]. За допомогою технологій машинного навчання можна здійснювати введення великих масивів даних, їх систематизацію та управління. Алгоритми ШІ можуть швидко аналізувати величезні обсяги даних, отримуючи цінну інформацію для прийняття стратегічних рішень. Компанії можуть отримати конкурентну перевагу, використовуючи здатність штучного інтелекту визначати закономірності, виявляти тенденції та створювати точні прогнози, що сприятиме підвищенню їх транспарентності.

Залучення ШІ до технічних процесів компанії, може підвищити точність програмування та технічного обслуговування. Чат-боти та віртуальні помічники на основі штучного інтелекту забезпечують взаємодію з клієнтами, розглядають запити та пропонують рекомендації. Так компанії можуть покращити відносини з клієнтами й відкритість своєї діяльності.

Дані технології не можуть замінити спеціалістів фінансової сфери, але можуть допомогти та спростити їх діяльність. Штучний інтелект може передбачати та моделювати фінансові ризики та можливості їх мінімізації,

аналізуючи моделі витрат, ринкові тенденції та внутрішню інформацію компанії. На основі цих даних фахівці можуть приймати більш обґрунтовані рішення за найменших додаткових витрат.

Проте крім переваг, є також певні загрози використання штучного інтелекту та машинного навчання. В першу чергу, ефективність використання цих технологій значною залежать від вхідних даних, оскільки при помилках або викривленнях ШІ може дати неправильні висновки або розрахунки. Також підвищуються ризики кібербезпеки. Виникає загроза витоку даних або хакерських атак, оскільки використання ШІ потребує значну кількість різноманітної конфіденційної інформації для прийняття рішень

Алгоритми ШІ можуть бути складними, що погіршує розуміння та пояснення процесів прийняття рішень. Компанії повинні прагнути до прозорості та зрозумілості даних, тому використання зазначених технологій повинно сприяти зрозумілості прийняття рішень.

Тому для того щоб вбезпечити себе від даних ризиків та загроз компанії варто значну увагу приділяти аналізу наявних даних та їх захисту від зовнішніх атак при використанні ШІ та машинного навчання.

Хмарні технології також можуть використовуватися в фінансовій діяльності. В першу чергу, їх використання полягає у безпечному збереженні необхідних фінансових даних. Завдяки цьому лише авторизовані користувачі отримують безперешкодний доступ до інформації, що робить діяльність більш прозорою і захищеною одночасно. При впровадженні хмарних технологій забезпечується високий рівень транспарентності, тому що всі зацікавлені особи можуть легко переглядати звіти. Також хмарні технології спрощують перевірки та аудит діяльності підприємства.

Проте, також, при використанні різноманітних технологій у своїй діяльності у підприємства виникають ризики кібербезпеки, які є однією з найбільших проблем використання інформаційних технологій [54, 55]. Оскільки конфіденційні дані зберігаються в цифрових системах, завжди існує ймовірність того, що конкуренти чи інші зацікавлені особи, можуть отримати доступ до

конфіденційних даних або порушити роботу шляхом впровадження шкідливих програм. Щоб обмежити можливість доступу до особистої інформації або занесення зловмисного програмного забезпечення у свої системи, організації повинні запровадити надійні запобіжні заходи кібербезпеки, у такому випадку варто використовувати технології кібербезпеки. Це може вимагати встановлення як технічних засобів контролю, таких як технології маскуванню даних, так і організаційних політик, таких як навчальні програми для співробітників, які акцентують увагу на важливості безпеки.

Отже, нині при формуванні транспарентної фінансової звітності активно використовують такі технологічні інструменти як автоматизація, штучний інтелект, машинне навчання, хмарні технології, технологія блокчейн та технології кібербезпеки. Автоматизація спрощує ручні операції, тоді як штучний інтелект може автоматизувати складні завдання, хмарні технології забезпечують безпечне зберігання та легкий доступ до звітності. Технологія блокчейн змінює звичні процеси та підвищує безпеку діяльності та ведення звітності, та забезпечує незмінний реєстр транзакцій, що полегшує аудит фінансової звітності. А технології кібербезпеки можуть зменшити ризики, які виникають при використанні інформаційних технологій. Використання цих технологій допомагає підприємствам вести більш транспарентну діяльність, без загроз.

ВИСНОВКИ

На основі результатів дослідження зроблено такі висновки:

1) було встановлено, що прозорість характеризує стан прозорості, відкритості, доступності та зрозумілості інформації, процесів, рішень і діяльності та забезпечує всіх зацікавлених користувачів необхідною та достовірною інформацією для прийняття раціональних рішень;

2) виходячи з проведеного бібліометричного аналізу публікацій за темою дослідження (за базою даних Scopus) за допомогою програмного забезпечення VOSviewer встановлено, що поняття «прозорість фінансової звітності» поєднане не лише з економічними термінами, а й має значний взаємозв'язок з соціальними факторами, оскільки прозорість і відкритість діяльності значною мірою залежить від людської діяльності й їх зацікавленості у отриманні достовірної інформації. Також виявлено взаємозв'язок між прозорістю та політичною термінологією, що також вказує на значну роль держави та нормативно-правових актів у забезпеченні прозорості фінансової звітності;

3) встановлено, що прозорість фінансової звітності відіграє значну роль в управлінні корпоративним підприємством. Так, високий рівень прозорості покращує відносини із зацікавленими особами, робить рішення керівництва більш обґрунтованими і стратегічно успішними та може приносити значну кількість інших переваг для фінансової діяльності корпоративних підприємств;

4) виявлено, що при введенні заходів підвищення прозорості фінансової звітності важливо зважити ризики та переваги. Щоб мінімізувати ризики, важливо впровадити надійні заходи безпеки, підвищити захист від кібератак та контроль доступу, а також навчити членів команди важливості захисту конфіденційної інформації.

5) виходячи з проведеного оцінювання рівня прозорості фінансової звітності за моделлю Бенейша, на прикладі АТ «Укрпошта», ДП «Український

державний центр радіочастот» та ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» та оцінювання рівня їх фінансового стану на основі коефіцієнтного аналізу, встановлено зв'язок між ймовірністю маніпулювання з даними фінансової звітності й змінами в фінансовому стані. Встановлено, що більшість показників фінансового стану на аналізованих підприємствах у роки ймовірності маніпулювання з фінансовою звітністю мають негативну тенденцію, що вказує на значний вплив прозорості на сталий розвиток підприємств. Тобто підвищення транспарентності має значний вплив на економічну, екологічну та соціальну ефективність підприємств;

б) виявлено та систематизовано значну кількість перешкод на шляху до підвищення транспарентності: відсутність єдиної методики розрахунку та оцінки рівня транспарентності фінансової звітності, недостатня законодавча база, недотримання принципів ведення бухгалтерського обліку, корупція та тінізація, упереджене відношення до розкриття інформації, низький рівень корпоративного управління. Тому задля підвищення транспарентності діяльності корпоративного сектору виникає потреба у реформуванні системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності й введення вимог щодо більшого розкриття інформації. Також підприємства повинні розробити чітку політику, щодо забезпечення транспарентності у внутрішніх відносинах між керівництвом, співробітниками, власниками, інвесторами та іншими стейкхолдерами;

7) узагальнено та проаналізовано можливості використання сучасних технологічних інструментів для ефективного формування більш прозорої фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник UA. Портал української мови та культури. URL: <https://slovnyk.ua/index.php> (дата звернення: 04.05.2024).
2. Халіна В.Ю., Сироватський О.А. Транспарентність діяльності будівельного підприємства як детермінант довіри стейкхолдерів. *Економічний простір*. 2020. №156. С. 166-170.
3. Кузіна Р.В. Транспарентність корпоративної звітності як основа її формування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №12. С. 193-197.
4. Крет О. В. Інституалізація транспарентності державної влади: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси». Чернівці. 2010. 20 с.
5. Ляхович О.О., Скаковська С.С., Кречко М.Ю. Сутнісна характеристика транспарентної діяльності підприємства: переваги та недоліки. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». 2022. №25(53). С. 31-38.
6. Дерій Ж.В. Транспарентність інноваційної діяльності як необхідна умова існування та розвитку харчової промисловості України. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Економіка». 2016. № 1(2). С.264-267.
7. Ігумнов В. М. Основні напрямки дослідження транспарентності. *Міжнародний бухгалтерський облік*. 2011. № 41(191). С. 47–53.
8. Пашковська М. Поняття транспарентності в сучасній науці «Державне управління». *Ефективність державного управління*. Збірник наукових праць. 2013. № (34), С. 135-143.
9. Богуцька Л. Реалізація принципів транспарентності суб'єктами господарювання. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. №4. С. 149-158.

10. Зачосова Н. В. Куценко Д. М. Інформаційна транспарентність як фактор впливу на процес управління економічною безпекою фінансових посередників. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/38595/1/60-62.pdf> (дата звернення: 04.05.2024).

11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

12. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

13. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

14. Про затвердження Порядку адміністрування єдиного веб-порталу використання публічних коштів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.09.2015 № 694 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/694-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

15. Бюджетний кодекс України: стаття 28 «Доступність інформації про бюджет» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

16. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

18. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ) від 2.03.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 08.05.2024).

19. Чижевська Л.В., Корецька Ю.І., Паламарчук А.С., Транспарентність фінансової звітності, складеної за МСФЗ, як інструмент антикорупційної діяльності в Україні. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. №1. С. 110-115.

20. Візіренко С.В., Незнамова, А.М. Транспарентність фінансової звітності як запорука інформаційного забезпечення стейкхолдерів. *Сталий розвиток економіки*. 2019. № (45). С. 136-141. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/99/96> (дата звернення: 09.05.2024).

21. Школьник І. О., Дзюба В. В. Транспарентність фінансової діяльності корпоративних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. 6 с. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-36> (дата звернення: 10.05.2024).

22. The Role of Financial Reporting Standards in Corporate Transparency and Accountability. *IRISCARBON*. 2023. URL: <https://www.iriscarbon.com/the-role-of-financial-reporting-standards-in-corporate-transparency-and-accountability/> (дата звернення: 09.05.2024).

23. Білоцька І. А. Транспарентність корпоративного сектору як передумова результативності бізнесу в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 5–6. С. 54–58. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7069&i=7> (дата звернення: 10.05.2024).

24. Anderson K. Does transparency benefit or harm your company? *Greenly*. 2023. URL: <https://greenly.earth/en-us/blog/company-guide/does-transparency-benefit-or-harm-your-company#anchor-14> (дата звернення: 10.05.2024).

25. Chen J. Transparency: definition, how it works in finance, and example. *Investopedia*. 2021. URL: <https://www.investopedia.com/terms/t/transparency.asp> дата звернення: 08.05.2024).

26. Халіна В. Ю., Абеленцев Є. В. Транспарентність діяльності підприємства як елемент нової бізнес-моделі. *International Scientific Journal "Internauka"*. 2023. № 11. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2023-16> (дата звернення: 07.05.2024).

27. Dublino J. (2023, November 6). How to instill more transparency in your business. *Business.com*. <https://www.business.com/articles/transparency-in-business/> (дата звернення: 04.05.2024).
28. Damini Maximizing Transparency: A Look at Financial Reporting. *Deskera*. URL: <https://www.deskera.com/blog/maximizing-transparency-financial-reporting-insights/#benefits-of-transparent-financial-disclosure> (дата звернення: 16.05.2024).
29. Maloney D. Transparency in business: the next wave in company evolution. *Slack*. 2019. URL: <https://slack.com/blog/collaboration/transparency-in-business-company-evolution> (дата звернення: 10.05.2024).
30. Labouret G. Risks and benefits of transparency in Project and Portfolio Management. *Linkedin*. 2023. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/risks-benefits-transparency-project-portfolio-gilles-labouret> (дата звернення: 10.05.2024).
31. Калабухова С., Токарева Т. Прозорість облікової інформації. Економічний аналіз. 2022. №4. С.186-197. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.186> (дата звернення: 11.05.2024).
32. Офіційний сайт АТ «Укрпошта». URL : <https://www.ukrposhta.ua/ua> (дата звернення: 12.05.2024).
33. Офіційний сайт ДП «Український державний центр радіочастот». URL : <https://www.ucrf.gov.ua/> (дата звернення: 12.05.2024).
34. Офіційний сайт ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». URL : <https://darnytsia.ua/> (дата звернення: 12.05.2024).
35. Саприкіна М., Хонц Е., Окунев О. Індекс ESG прозорості компаній України. URL : https://cgpa.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/Transp_indes_2020-FULL_ua_web.pdf (дата звернення: 14.05.2024).
36. Authorization Approval Processes. *FasterCapital*. URL : <https://fastercapital.com/keyword/authorization-approval-processes.html> (дата звернення: 14.05.2024).

37. Комарова К., Ковальчук Н. Ключові принципи забезпечення прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування. Аспекти публічного управління. 2021. № 9 С. 28-34. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/864/841> (дата звернення: 14.05.2024).

38. Макарович В.К., Вигівська І.М. Прозорість фінансової звітності в умовах застосування МСФЗ. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. №2. С. 326-330.

39. Ляхович О.О., Оплачко І.О. Економічна безпека та прозорість підприємств в умовах цифровізації. *Вісник НУВГП*. 2021. №2(94). С. 100-111.

40. Бабінська С. Я. Ведення бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/323/309> (дата звернення: 15.05.2024).

41. Чухно Р. Ю. Прозорість фінансових відносин як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємств. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. 8. DOI: 10.54929/2786-5738-2023-8-08-02. <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-8-08-02>

42. Слобода Л.Я., Сенькович Ю.А. Розвиток та імплементація технології блокчейн у проведенні розрахунків фінансових установ. Економіка та управління національним господарством. 2018. №2. С.40-47.

43. Шишкова Н.Л. Перспективи впровадження блокчейну в бухгалтерському обліку. Облік і фінанси. 2018. №2. С.61-68.

44. Попівняк Ю.М. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. Економіка, управління та адміністрування. 2019. №3(89). С.137-144.

45. Старенька, О. М. Стан використання сучасних інформаційних технологій для бухгалтерського обліку на підприємствах. *Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць*. Одеса : Одеський національний

економічний університет. 2022. № 1-2 (80-81). С. 61-75. URL: <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2022/80-81/pdf/61-75.pdf> (дата звернення: 15.05.2024).

46. Захаркіна Л., Бойко А., Небаба Н., Чумаченко О., Шевченко В. Цифрові технології в системі забезпечення транспарентності корпоративних фінансів. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 4. С. 298-304. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/12/320-44.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).

47. Кирич Н., Юрик Н., Шведа Н. Конкурентні переваги як основа успішної стратегії розвитку організації. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. №2 (25). С. 334-344.

48. Yahaya, Onipe. (2022). The role of information technology in ensuring accountability and transparency in public financing management. *Journal of Accounting*. 2022. № 2. P. 200-208. URL: https://www.researchgate.net/publication/358770116_The_role_of_information_technology_in_ensuring_accountability_and_transparency_in_public_financing_management (дата звернення: 16.05.2024).

49. Ibragimov D. The role of modern information technologies in the fight against corruption. *Lund University*. URL: <https://centralasianlaw.blogg.lu.se/the-role-of-modern-information-technologies-in-the-fight-against-corruption/> (дата звернення: 16.05.2024).

50. How Blockchain Ensures Security and Immutability of Data. *Medium*. 2024. URL: <https://skillfloor.medium.com/how-blockchain-ensures-security-and-immutability-of-data-731749ffe389> (дата звернення: 15.05.2024).

51. Пілевич Д. С. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № (23). С. 149-157. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/224553/224782> (дата звернення: 16.05.2024).

52. Решетова Г. І. Електронне урядування як складова інформаційно-комунікаційної системи забезпечення сталого розвитку. *Public Administration and Regional Development*. 2022. С. 1141-1162

53. Фоміна О.О., Трохимчук В.В., Бугаєнко О.В. Фінансова прозорість підприємств України як показник соціальної відповідальності бізнесу. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*. 2016. №64. С. 145-154.

54. Kuzmenko H., Zakharkina L., Tranchenko O., Galenko O., Chuba N., Petrenko N., Kravchenko V. Implementation of information technologies in the international accounting system of fuel and energy sector enterprises. *E3S Web of Conferences*. 2023. 408. DOI: 10.1051/e3sconf/202340801022. https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2023/45/e3sconf_iscmee2023_01022.pdf

55. Чухно, Р. Ю., Голик, А. О., Бардакова, В. В. Чинник фінансової транспарентності у вартісно-орієнтованому управлінні бізнесом. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. 10. DOI: 10.54929/2786-5738-2023-10-08-03. <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-10-08-03>

56. Білошапка В. Цифрова транспарентність підприємств: можливості та виклики. Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-29 травня 2024) / за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюнник. – Суми : Сумський державний університет, 2024.

57. Чухно Р. Ю. Транспарентність фінансових відносин як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємств : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 072 – фінанси, банківська справа та страхування / наук. керівник Л. С. Захаркіна. Суми: Сумський державний університет, 2023. 50 с.

ДОДАТОК А
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АТ «УКРПОШТА»

Таблиця А.1 – Активи АТ «Укрпошта» на 31 грудня 2018-2023 років

Актив	Роки					2023
	2018	2019	2020	2021	2022	
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	28401	25037	18695	55518	115895	123622
первісна вартість	119062	119590	115114	150078	143589	153625
накопичена амортизація	90661	94553	96419	94560	27694	30003
Незавершені капітальні інвестиції	91102	38416	65889	320864	295454	324447
Основні засоби:	3426853	3305771	3410581	3830957	3870901	4041107
первісна вартість	4929163	5066378	5401367	6160904	6847341	7521947
Знос	1502310	1760607	1990786	2329947	2976440	3480840
Інвестиційна нерухомість:	14937	187724	117377	100693	68961	65522
первісна вартість	14937	187724	120829	107386	79104	78166
Знос	0	0	3452	6693	10143	12644
інші фінансові інвестиції	13372	13816	17925	19078	12579	13418
Довгострокова дебіторська заборгованість	466	288	209	196	180	166
Відстрочені податкові активи	0	0	0	0	87652	255571
Усього за розділом I	3575131	3571052	3630676	4327306	4451622	4823853
II. Оборотні активи						
Запаси	235837	195381	225554	293899	564624	455388
Виробничі запаси	159774	123546	161138	231750	348417	331631
Незавершене виробництво	1081	2606	4170	11	0	
Готова продукція	7064	8422	11518	0	0	
Товари	67918	60807	48728	62138	216207	123757
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	215543	275050	335516	401152	325063	555585
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						150544
за виданими авансами	22402	19097	24818	35830	74177	
з бюджетом	14720	10143	17207	8942	9193	8481
з нарахованих доходів	5453	8335	8785	8686	19958	7802
Інша поточна дебіторська заборгованість	142822	126678	97356	155828	114114	130809
Поточні фінансові інвестиції	0	0	195095	1509233	585098	
Гроші та їх еквіваленти	1846931	3675137	5246112	3893395	3132038	5233842
Готівка	169106	210346	493831	119329	339238	118937
Рахунки в банках	1677825	3464791	4752281	3774066	2792800	5114905
Інші оборотні активи	26715	26482	29695	57720	68977	76110
Усього за розділом II	2510423	4336303	6180138	6364685	4893242	6618561
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	98659	75643	73819	60539
Баланс	6085554	7907355	9909473	10767634	9418683	11502953

Таблиця А.2 – Пасиви АТ «Укрпошта» на 31 грудня 2018-2023 років

Пасив	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	6518597	6518597	6518597	6518597	6518597	6518597
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	998420	1287116	1321490	1413330	155241	(641120)
Неоплачений капітал	(0)	(0)	(0)	(5254038)	(5254038)	(5254038)
Усього за розділом I	2262979	2551675	2586049	2677889	1419800	623439
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	119306	208119	201646	189105	0	0
Довгострокові кредити банків	0	0	65878	612878	863115	795276
Інші довгострокові зобов'язання	72155	196745	343910	318515	266211	451034
Усього за розділом II	191461	404864	611434	1120498	1129326	1246310
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	112627	41939	264395	70011	3381	919501
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	65993	98902	168707	274500	431583	485913
за товари, роботи, послуги	633767	541110	1103112	1733721	2778229	3498755
за розрахунками з бюджетом	79517	94574	99315	137553	72700	96248
за у тому числі з податку на прибуток	35	124	0	22028	0	0
за розрахунками зі страхування	36285	49526	55484	84806	55209	47310
за розрахунками з оплати праці	154033	179259	205345	250279	202725	185917
за одержаними авансами	74065	50972	259671	191403	213236	172698
за розрахунками з учасниками	0	121607	49477	55075	0	0
Поточні забезпечення	330188	424173	502007	614309	619143	
Доходи майбутніх періодів	369955	401630	413663	499055	319253	344135
Інші поточні зобов'язання	1774684	2947124	3590814	3058535	2174098	3882727
Усього за розділом III	3631114	4950816	6711990	6969247	6869557	9633204
Баланс	6085554	7907355	9909473	10767634	9418683	11502953

Таблиця А.3 – Звіт про фінансовий результат АТ «Укрпошта» на 31 грудня
2018-2023 років

Стаття	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6814368	7777843	9182437	11181868	10323419	11581111
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(6276651)	(6596957)	(7774565)	(9536425)	(9926858)	(106566528)
Валовий: прибуток	537717	1180886	1407872	1645443	396561	924583
Інші операційні доходи	47097	747012	261678	309471	179762	305082
Адміністративні витрати	(967144)	(1014143)	(1136999)	(1324050)	(1148387)	(1429681)
Витрати на збут	(180418)	(188026)	(211367)	(259349)	(207900)	(281252)
Інші операційні витрати	(120913)	(200796)	(135574)	(170034)	(411903)	(379926)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	0	524933	185610	201481	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(683661)	(0)	(0)	(0)	(1191867)	(860994)
Інші фінансові доходи	154474	91419	94517	104904	140419	127266
Інші доходи	1309	2579	68959	91705	126412	99216
Фінансові витрати	(104386)	(74048)	(96313)	(114569)	(115054)	(177920)
Інші витрати	(19610)	(45670)	(45477)	(45575)	(493072)	(151881)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	0	499213	207296	237946	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(651874)	(0)	(0)	(0)	(1533162)	(964280)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	116094	-93856	-42373	-54364	275073	167919
Чистий фінансовий результат: прибуток	0	405357	164923	183582	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	(535780)	(0)	(0)	(0)	(1258089)	(796361)

ДОДАТОК Б
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ДП «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ»

Таблиця Б.1 – Активи ДП «Український державний центр радіочастот» на
31 грудня 2018-2023 років

Актив	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	206469	216814	251645	262017	236049	253377
первісна вартість	308094	388006	394334	441654	451122	524884
накопичена амортизація	101625	126192	142689	179637	215073	271507
Незавершені капітальні інвестиції	167719	102758	116320	71292	165153	281035
Основні засоби:	855102	955617	883720	965510	844350	913757
первісна вартість	896194	1115372	1161477	1362946	1411365	1057343
Знос	41092	159755	277757	397436	567015	143586
Довгострокова дебіторська заборгованість	4180	3456	2213	2547	1604	975
Інші необоротні активи		171	82	187	291	217
Усього за розділом I	1233470	1323816	1253980	1301553	1247447	1449361
II. Оборотні активи						
Запаси	12505	19013	25690	29800	72096	20795
Виробничі запаси	12505	19013	25690	29800	65168	20795
Незавершене виробництво					6928	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	46832	57016	91082	67122	78846	94371
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	2146	2244	1542	804	601122	4042
з бюджетом	14888	14841	35149	2371	14597	24022
у тому числі з податку на прибуток	6135	14686	11477	875	6329	7264
Інша поточна дебіторська заборгованість	7494	4613	4372	4715	3716	2714
Поточні фінансові інвестиції						
Гроші та їх еквіваленти	154974	34301	76888	99901	422803	112671
Витрати майбутніх періодів			2736	1379	5988	1677
Інші оборотні активи	9104	3100	2291	1501	11706	3749
Усього за розділом II	247943	135128	209750	207593	1210874	264041
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		34	34	29	29	29
Баланс	1481431	1458978	1463764	1509175	2458350	1713431

Таблиця Б.2 – Пасиви ДП «Український державний центр радіочастот» на
31 грудня 2018-2023 років

Пасив	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	10725	10725	10725	10725	10725	10725
Капітал у дооцінках	400077	354864	305071	261047	207574	221165
Додатковий капітал	149703	149972	151097	151097	151097	151097
Резервний капітал	819758	833664	834900	890389	953033	1044216
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(39122)	(53847)	10542	14145	7865	8973
Усього за розділом I	1341141	1295378	1312335	1327403	1330294	1436176
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	79109	75584	64832	55180	43523	42303
Довгострокові забезпечення	11433	18605	13068	18839	20851	29384
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	11433	18605	13068	18893	20851	29384
Інші довгострокові зобов'язання		2863	3073	1124	1414	738
Усього за розділом II	90542	97052	80973	75143	65788	72425
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями		2104	2392	37193	969	831
за товари, роботи, послуги	11101	1913	12796	9444	9745	29899
за розрахунками з бюджетом	2988	1614	2362	3170	2780	2467
за у тому числі з податку на прибуток				793		
за розрахунками зі страхування	1041	820	1518	1684	1648	1681
за розрахунками з оплати праці	2911	4113	4688	5612	5739	6091
за одержаними авансами				682	978821	737
за розрахунками з учасниками		15805		2303		
Поточні забезпечення	31370	36279	43811	45621	62145	63165
Інші поточні зобов'язання	319	78201019		920	421	905
Усього за розділом III	49730	66584	70456	106629	1062268	204830
Баланс	1481413	1458978	1463764	1509175	2458350	1713430

Таблиця Б.3 – Звіт про фінансовий результати ДП «Український державний центр радіочастот» на 31 грудня 2018-2023 років

Стаття	Роки					2023
	2018	2019	2020	2021	2022	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	608671	653382	704670	756756	936724	2021544
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	360985	463877	484019	517494	669479	1631759
Валовий: прибуток	247686	189505	220651	239262	267245	389785
Інші операційні доходи	9118	4953	6405	6388	13671	52518
Адміністративні витрати	80061	95968	90449	98869	103175	116573
Інші операційні витрати	90094	86782	98065	84129	105435	160823
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	86649	11708	38542	62652	72306	164907
Інші фінансові доходи		959	1435		958	563
Інші доходи	318	15	1313	310	1338	6379
Фінансові витрати	2067	3545	3613	4587	6269	4141
Інші витрати			87	219	18941	86314
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	84963	9050	37677	58156	49392	81394
Витрати (дохід) з податку на прибуток	18825	7377	17798	20204	21792	31784
Чистий фінансовий результат: прибуток	66138	1673	19879	37952	27600	49610
Чистий фінансовий результат: збиток						

ДОДАТОК В
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПРАТ «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА
«ДАРНИЦЯ»

Таблиця В.1 – Активи ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» на 31 грудня 2018-2023 років

Актив	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	62303	74493	151763	185693	459400	264675
первісна вартість	113916	151078	250622	308696	649281	649004
накопичена амортизація	51613	76585	98859	123003	189881	384329
Основні засоби:	608214	630408	688320	848287	934268	948328
первісна вартість	1365337	1468262	1620599	1870404	2062535	2195982
Знос	757123	837854	932279	1022117	1128267	124754
Інвестиційна нерухомість:	4014					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1350137	356733	464395	566702	647587	1248696
інші фінансові інвестиції	765	765	9989	9989	9989	9989
Довгострокова дебіторська заборгованість	8					
Інші необоротні активи			25785	7417	6835	27631
Відстрочені податкові активи		1336	6650	3650		13175
Усього за розділом I	2025441	1063735	1346902	1621738	2058079	2512494
II. Оборотні активи						
Запаси	532345	581168	575593	676194	1036078	974022
Виробничі запаси	311116	320149	353150	396467	641405	576987
Незавершене виробництво	48588	19224	24464	28415	10846	18880
Готова продукція	172460	239786	191819	231221	353972	327436
Товари	181	2009	6160	20091	29855	50719
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	993066	1368503	1312871	1740797	1739460	2492779
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	54573	63864	329887	111021	126638	170301
з бюджетом	23142	9363	31968	46201	11241	21210
у тому числі з податку на прибуток з нарахованих доходів	1320	819	899	22998	113661	26775
Інша поточна дебіторська заборгованість	127684	104946	137393	548908	290140	174395
Поточні фінансові інвестиції	111517		2992			
Гроші та їх еквіваленти	212429	257797	565434	217271	110700	192840
Готівка	6	3	1	1	1	1
Рахунки в банках	212423	257794	565433	217270	110699	192839
Інші оборотні активи	314	917	2916	4898	6961	9909
Усього за розділом II	2056390	2387431	2959953	3368288	3434879	4062231
Баланс	4081831	3451166	4306855	4990026	5492958	6574725

Таблиця В.2 – Пасиви ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» на 31 грудня 2018-2023 років

Пасив	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	179528	179528	179528	179528	179528	179528
Капітал у дооцінках	79875					
Додатковий капітал	1012216	1012216	58216	58216	58216	58216
Резервний капітал	84889	84883	84883	84883	84883	84883
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1579604	2187963	2251093	2362683	2916497	4231114
Вилучений капітал		1705864				
Усього за розділом I	2936106	1758726	253720	2685310	3239142	4553741
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	9035				2887	
Інші довгострокові зобов'язання	870669	1404489	1374133	1723386	1455979	1190078
Усього за розділом II	879704	1404489	1374133	1723386	148866	1190078
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків						
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями			14152	7358	4899	11484
за товари, роботи, послуги	89824	81678	94527	260380	185599	358429
за розрахунками з бюджетом	16080	61729	89792	86173	90208	136835
за у тому числі з податку на прибуток	6338	42826	80527	78529	83823	135011
за розрахунками зі страхування	1136	1737	1004	2510	3093	
за розрахунками з оплати праці	7562	10524	10546	14277	15369	
за одержаними авансами	6078	339	1312	3468	1214	1509
за розрахунками з учасниками						
Поточні забезпечення	47005	62055	79540	81449	148897	226480
Доходи майбутніх періодів						
Інші поточні зобов'язання	98336	69889	68129	125715	345689	96169
Усього за розділом III	266021	287951	359002	581330	794968	830906
Баланс	4081831	3451166	4306855	4990026	5492958	6574725

Таблиця В.3 – Звіт про фінансові результати ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» на 31 грудня 2018-2023 років

Стаття	Роки					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3002135	3312103	3612985	4396770	5247192	6969207
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1412326	1376318	1375286	1561248	1660009	2230865
Валовий: прибуток	1589809	1935785	2237699	2835522	3587183	4738342
Інші операційні доходи	15585	18882	41612	23674	56058	60426
Адміністративні витрати	282890	215595	301070	434038	810154	928822
Витрати на збут	632722	694444	743921	1019860	1091513	1712885
Інші операційні витрати	151328	219083	155608	203214	329126	413507
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	538454	831545	1078712	1202084	1412448	1743554
Дохід від участі в капіталі	21354	92441	105013	107632	80885	
Інші фінансові доходи	44050	27858	31513	42086	106179	60867
Інші доходи	38341	10460	4634	9616	1024	4771
Фінансові витрати	67988	242409	241392	245118	303732	216081
Інші витрати				54	3274	732
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	574211	719888	966764	301457	781780	1592379
Витрати (дохід) з податку на прибуток	104573	110259	151770	183722	227966	-273879
Чистий фінансовий результат: прибуток	469638	609629	814994	117735	553814	1318500
Чистий фінансовий результат: збиток						